

«Suv-mo'jiza» tanloviga

HAR VAQT TENGLASHISHIMIZ KERAK

Suv haqida gapirganda, uning shildiroq, o'ynoqi ovozi qulog'imga chalingandek bo'ladi. Uning yana bir mo'jizasi ham shunda. Shuning uchun sharsharaning ovozi juda yoqadi. Uning ovozini eshitganimda, hayot ko'zimga yana-da go'zal ko'rinadi. Chindan ham bu go'zal ne'matni ifloslantirish gunoh. Eshitishimcha, shahardagi turar joylarda suvni tejash maqsadida uni o'Ichovchi asbob qo'yilgan ekan. Lekin biz o'zimiz uni asrashni o'rganishimiz kerak. Zero, suvni nafaqat uyimizda, balki har joyda va har vaqt tejashimiz kerak.

Zuhra IRISMATOVA,

Sirdaryo viloyati, Guliston shahridagi
17-maktabning 7-«G» sinf o'quvchisi

«MEHRINGGA TASANNO MEHRJON»

Mirzo Ulug'bek tumanidagi 248-maktabda «Mehringga tasanno mehrjon» ko'rik-tanlovi bo'lib o'tdi. Unda tumandagi maktablardan o'n sakkiztasi ishtirok etib, o'zaro bellashdilar. Tuman ma'naviyat va ma'rifat kengashi mas'ul kotibi Halima Jumanioyozova tadbirini ochib, bu bayram ildizlari judayam uzoq o'tmishlarga taqalishi, uning tarbiyaviy ahamiyati kattaligi haqida zalda yig'ilgan o'quvchilarga qiziq-qiziq rivoyatlar asosida ma'lumot berdi.

Tanaffus chog'ida Xusniddin aka Ismoilov rahbarligidagi tuman o'quvchilar ijodiyot markazida faoliyat olib borayotgan «Nilufar» raqqosa qizlar dastasi ijro etgan bir-biridan go'zal raqslar ko'pchilikning havasini keltirdi.

Tanlov ishtirokchilari sovg'alar bilan taqdirlandilar.

O'z muxbirimiz

Vatan yagonadir, Vatan bittadir!

Tong

YULDUZI

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

2008-yil
3-noyabr
N:44
(66689)

Eshitmadim demanglar!

Eshitmaganlar armonda qolmanglar!

Birinchi navbatda Xalq ta'limi vazirligi tizimidagi maktablar va maktabgacha tarbiya muassasalariga!

Mamlakatimizning porloq kelajagini yaratishga qat'iy bel bog'lagan litsey va kollej talabalariga!

Eng sevimli nashrlaringiz «Tong yulduzi», «Klass» gazetalarini hamda «Gulxan» va «G'uncha»

jurnallariga 2009-yil uchun obunani eng ko'p tashkil qilgan quyidagilarga noshir «O'zbekiston» nashriyot-matbaa ijodiy uyi tomonidan qimmatbaho sovrinlar ajratildi. Ular quyidagicha:

Bu mukofotlar «Obuna - 2009» mavsumi yakuniga ko'ra, noshir va gazeta-jurnallar tahririyatlari komissiyasi tomonidan 1-3-o'rinlarga qarab taqsimlanadi va sovrindorlarga tantanali ravishda topshiriladi. Bundan tashqari, hay'at nashrlarning eng ibratli tashviqotchilarini 13 ta magnitofon bilan taqdirlashni rejalashtirgan.

Qoraqalpog'iston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi, Toshkent shahar hamda viloyatlar, tumanlar xalq ta'limi bo'limlarini, maktablar, litsey va kollejlarni jamoalarini «Tong yulduzi», «Klass», «Gulxan», «G'uncha» gazeta-jurnallari uchun «Obuna - 2009» mavsumini namunalni tashkil etishga da'vat etamiz.

Maktablar va eng faol tashkilotchilar Qoraqalpog'iston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi va viloyatlar xalq ta'limi

1. «Eng namunalni Qoraqalpog'iston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi, Toshkent shahri va viloyat Xalq ta'limi boshqarmasi»ga 3 ta sovrin: 1 dona televizor, 2 dona magnitofon.

2. «Eng namunalni tuman xalq ta'limi bo'limi»ga 3 ta sovrin: 1 dona televizor, 2 dona magnitofon.

3. «Eng namunalni maktab, litsey, kollej»ga 6 ta sovrin: 3 dona televizor, 3 dona magnitofon.

boshqarmalarining tavsiyasiga binoan aniqlanadi. Natijalar obunani qabul qilib olgan aloqa bo'limi tomonidan muhr bilan tasdiqlanishi shart. G'oliblar yil so'ngida Respublika hay'ati tomonidan obuna yakuniga ko'ra aniqlanadi va kelgusi yilda gazetamizning ilk sonida e'lon qilinadi.

«Obuna - 2009» mavsumini namunalni tashkil qiling va sovrindorlar safidan o'rin oling!

HAMMA, HAMMA, HAMMAGA!!!

Soxta
qo'ng'iroq

4-bet

Yoqamni ushlab
goldim...

5-bet

TOSHKENT – 2200

AMIR TEMUR

Toshkent O'zbek davlatchiligi tarixida alohida o'rin tutgan shaharlardan biri hisoblanadi. Amir Temur bobongizning bu shaharga samimiy mehr-muhabbatda bo'lganligi tarixdan yaxshi ma'lum. Buyuk Sohibqiron 1363-64-yilning qish oyini shu yerda o'tkazgan va shahar mudofaa devorlarini mustahkamlashni hamda Qaffol Shoshiy, Shayx Zayniddin buva, Xo'ja Alambardor kabi ulug' zotlar

mangu manzillarini obod etgan.

Toshkentda «Mosh tabib» degan kishi uni davolagan.

Fosih Navofiy o'zining «Mujmal Fosihiy» asarida quyidagilarni yozadi: «Amir Sohibqiron hazratlari Shohruh Sulton va Jahongirning o'g'li amirzoda Pirmuhammadni Toshkentdan Samarqandga jo'natdi. Bahorda To'xtamishxonni mag'lub etish uchun Dashti Qipchoqqa yuzlandi. Uni mag'lub etib, katta o'lja bilan Toshkentga sog'salamat qaytib keldi. Shu yerda Amir Sohibqiron Mironshoh Ko'ragonga Xuroson hokimligini topshirdi va jo'nashga ruxsat berdi».

Amir Temur bobongizning buyrug'i bilan Zangi ota manzilgohida katta qurilish ishlari olib borildi. Qabr ustidagi maqbara shaxsan uning buyrug'i bilan qurilgan. Oldi peshtoqi esa u zotning suyukli nevarasi Ulug'bek Mirzo tomonidan bunyod etilgan.

Shaharning o'n ikki darvozasi ham Sohibqiron bobongiz ko'rsatmasi bilan barpo etilgandi.

Istiqloldan so'ng adolat qaror topib, Toshkentning eng so'lim va markaziy xiyobonida Amir Temur bobongizning mahobatli haykali o'rnatildi. Ko'rdingizmi, aziz bolalar, kimki har manzilni e'zoz tutsa; qadrlasa, obod etsa, minnatdor avlodlar uning nomini unutmaydi.

«SARALASH»

«Sog'lom avlod uchun» jamg'armasi Tibbiy ijtimoiy markazi, «Gideon Rixter» farmatsevtika kompaniyalari bilan hamkorlikda Toshkent Turizm kasb-hunar kollejida «Qarindosh-urug' o'rtasida tuzilgan nikoh oqibatlari, irsiy kasalliklar, tug'ma nogironlar tug'ilishini oldini olish» mavzuida kengaytirilgan davra suhbat o'tkazildi. Seminarda bevosita Respublika Skrining markazi mutaxassislari, tibbiy ijtimoiy markaz va jamg'arma xodimlari hamda hamkor kompaniya vakillari ishtirok etdilar.

Skrining (yoki boshqacha aytganda – saralash) bu oddiy usullar yordamida kasallikni erta va tez aniqlash uchun aholini ommaviy tekshiruvdan o'tkazishdan iborat.

Ushbu Skrining markazi eng oxirgi zamonaviy tibbiy jihozlar bilan ta'minlangan va o'zining malakali xodimlariga ega.

O'tkazilgan suhbat so'nggida o'quvchilar tibbiy ko'rikdan o'tkazilib, tavsiya va ko'rsatmalar berildi, ularni qiziqtirgan savollarga mutaxassislar tomonidan javob qaytarildi.

LITSEYIMNI YAXSHI KO'RAMAN

Xitoy, koreys, fors tillarini o'rganishni istaysizmi? Ha, til bilganga nima yetsin?! Men ham shu istakda Yunusobod tumanidagi xorijiy tillar akademik litseyida tahsil olmoqdaman. Fors tilida so'zlashish juda qiziq ekan. Bilasizmi, men litseyimni juda yaxshi ko'raman. O'qishni istamaydigan ba'zi tengdoshlarimni ko'rib, hayron bo'laman. Axir hozirgi ta'lim maskanlarimiz bir-biridan chiroyli va zamonaviy. Ustozlarimiz malakali. Masalan, litseyimizning fidoyi o'qituvchilari Muhabbat opa Pirnazarova, Mastura opa Hayitova, Nafisa opa Yusupova va direktorimiz Shavkat aka Oripovlarni hammamiz hurmat qilamiz. Litseyimiz xonalari chet davlatlarining elchixonalari tomonidan jihozlangan. Sizning litseyingiz qanday? Uni yaxshi ko'rasizmi?

Shahlo XOLMATOVA,
Toshkent Davlat sharqshunoslik instituti qoshidagi
xorijiy tillar akademik
litseyining 202-guruh o'quvchisi

USTAXONAMIZ BOR

Mehnat darsini juda yaxshi ko'rganimiz uchun maktabimizda o'g'il bolalar uchun ustaxona tashkil qilingan. Biz qizlar esa alohida mehnat xonamizda kashtachilik, to'quvchilik hunarlarini o'rganamiz. Sport zalimiz ham yaqinda qayta ta'mirdan chiqdi. Shuning uchun maktabimizdan faqat bilimli emas, hunarli o'quvchilar yetishib chiqishadi.

Risolat MIRZAYEVA,
Qashqadaryo viloyati, G'uzor tumanidagi
18-maktab o'quvchisi

XUSHVAQT BOBO BOSH BO'LDI

Qishloq o'quvchilari haqida o'ylaganmisiz? Bu savol sizni hech o'ylantirganmi? Bilasizmi, bizning tomonlarda ichimlik suvi sotib olinadi. Maktabimiz ham uzoqroqda joylashgan. Qishda yo'llarda qiynalmay maktabga borib kelishimiz uchun oqsoqolimiz Xushvaqt bobo Kenjayev asfaltlash ishlariga bosh bo'lmoqdalar. Maktabimizdagi sharoitlarning yaxshilanishi uchun «Kamolot» YOIH ko'mak bermoqda.

Gulasal XUSHVAQTOVA

RASMIM CHIQDI

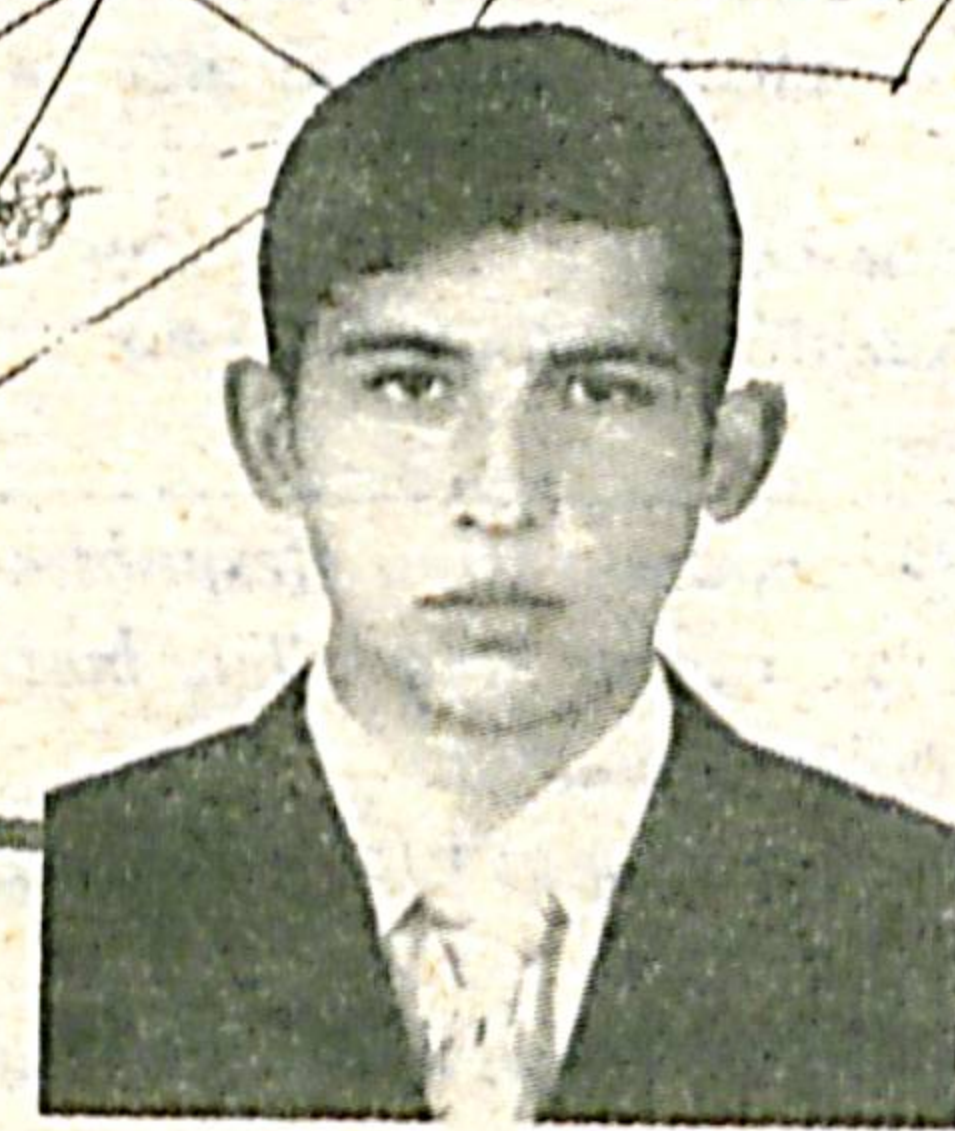
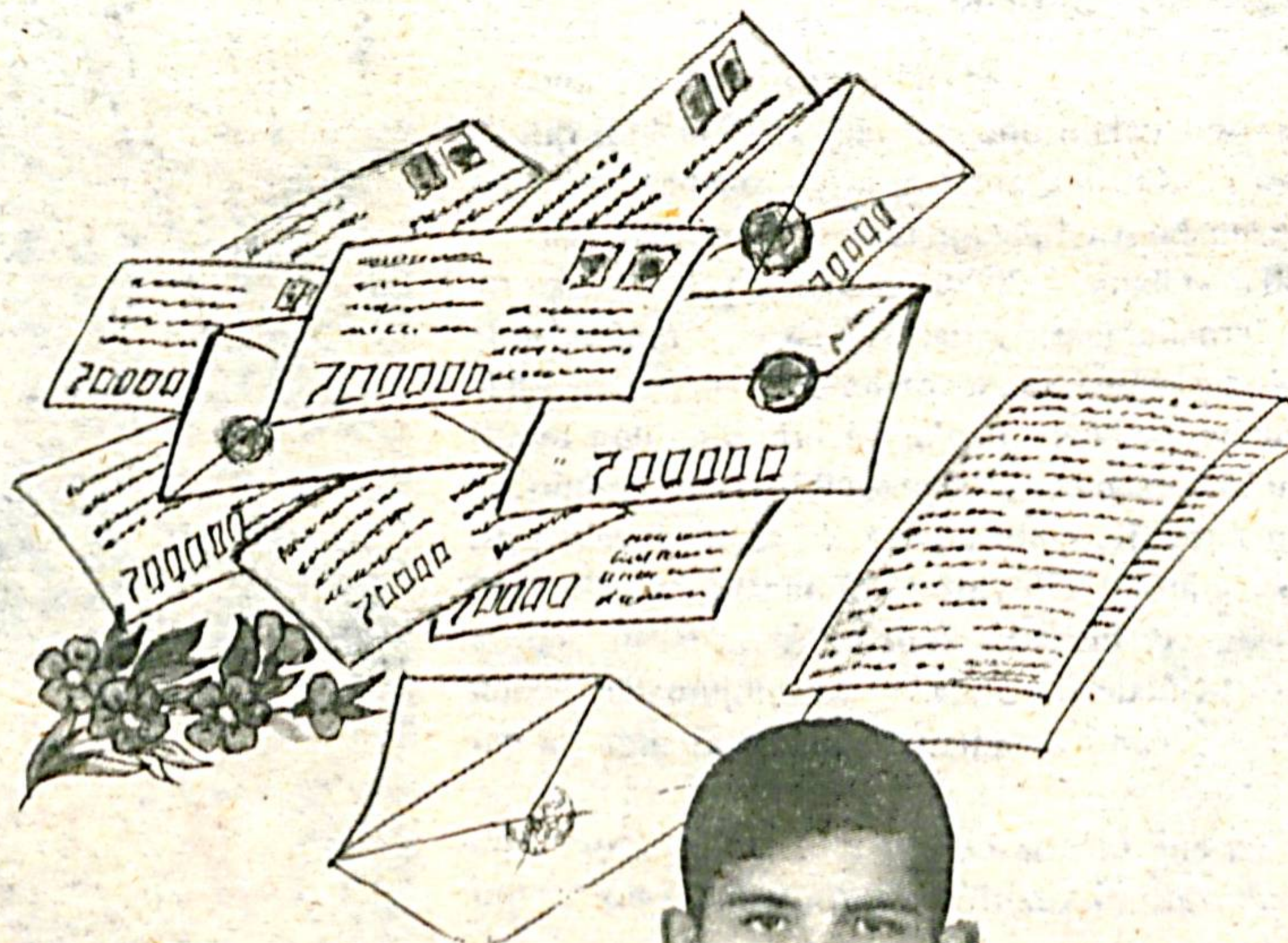
Ha, men chizgan suratlarimni «Tong yulduzi»ga yuborgan edim. Ular gazetada bosilib chiqqach, do'stlarim ham qiziqib qolishdi. Endi bizning maktabda hamma o'quvchilar sizlarga maktub yozib, hatto obuna bo'lishmoqchi.

Asolat PO'LATOVA,
Jizzax viloyati, G'allaorol tumanidagi
29-maktab o'quvchisi

ERTAGA KECH BO'LMASIN...

Kattalarning: «Eh, qani endi yoshligim qaytsa, bundoq ishlar qilardim...» degan gaplarini eshitgansiz-a? Ular o'tgan umrlariga ba'zan achinib qolishadi. Shuning uchun biz yoshlikdan foydalanib, ko'p ishlar qilib qolishimiz kerak. Zero, ertaga kech bo'lmasin, o'tgan umrimizga sira achinmaylik!

Gulandom ZIYODULLAYEVA,
Sirdaryo viloyati, Boyovut tumani

HAVAS QILAMAN

Ishonasizmi, mening do'stim Sirojbek Sayfullayev 1991-yil 1-sentabrda tug'ilgan. U juda omadli bola. Mana bu yil poytaxtdagi Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universitetiga o'qishga kirib, hozirda yaxshi baholarga o'qimoqda. Biz unga juda havas qilamiz.

Jobir ISMATULLAYEV,
Qashqadaryo viloyati, Koson tumani

MEN NOSHIR BO'LMOQCHIMAN

Poytaxtimizning Mirzo Ulug'bek tumanidagi ijtimoiy yo'nalishga ixtisoslashgan Respublika maktabi o'ziga xos an'analarga ega bo'lgan bilim maskanlaridan biri hisoblanadi. Bu yerda o'quvchilarning puxta bilim olishlarini ta'minlash bilan bir qatorda, turli uchrashuv va tadbirlarni tez-tez o'tkazib borish tufayli ularning salohiyati oshib borishiga ham alohida e'tibor qaratilmoqda. Kuni kecha mazkur maktabning 7-«E» sinf rahbari Gulnora opa Murodova boshchiligidagi «O'zbekiston» nashriyot- matbaa ijodiy uyiga sayohat uyushtirdilar. Bolalarni kasbga yo'naltirish, ularga turli sohalar bo'yicha ma'lumot berish maqsadida tashkil etilgan

bu tadbir o'quvchilarda katta qiziqish uyg'otdi.

O'quvchilarning ko'pchiligi «Tong yulduzi» gazetasi, «Gulxan», «G'uncha» jumllariga obuna bo'lib, bu nashrlarni muntazam o'qib borishlari bois ularni chop etilish jarayonini ko'rish maroqli edi.

Tanishuv borasida ayrim o'quvchilarni fikrlari bilan qiziqdik. Zuhra Umarbekovaga muqovani chop etish jarayoni judayam yoqibdi. Kelajakda jurnalist bo'lish orzusidagi bu o'quvchining taassurotlari katta ekani porlab turgan ko'zlaridan ma'lum edi. Rustam Xolpo'latovga esa kitoblarni yelimplash jarayoni qiziqarli tuyulibdi.

«Tong yulduzi» gazetasining doimiy obunachisi bo'lgan Gavhar Komilova o'zining sevimli gazetasi chop etiladigan bo'limda bo'lganida to'lqinlanib ketdi.

O'quvchilar o'zlarini qiziqtirgan savollarga yuqori malakali mutaxassislardan to'laqonli javoblarga ham ega bo'ldilar. Sayohat so'ngida o'quvchilarga nashriyotda chop etilgan turli xildagi kitoblar sovg'a qilindi.

Fayzullo DO'ST

Zuhra MUXSIMOVA
olgan surat-lavhalar

Bir bor ekan-da, yo'q ekan, hayvonot bog'ida uzoq hind yurtidan keltirilgan ulkan fil bor ekan. Uni hayvonot bog'ining eng so'lim joyida saqlashar, tekin ovqat berishib siylashar, bolalar esa yegulik olib kelib, uni xursand qilishar ekan. Bu siylovlardan taltaygan fil bora-bora hech bir hayvonni mensimay qolibdi. Bog'dagi maymunni masxara qilar, timsohni oyog'i bilan ezg'ilab,

suvg'a tushishga qo'ymas, hatto baliqlarni ham hol-joniga qo'ymas ekan. Barcha hayvonlar ayuhannos solishar, ammo ularning dardlariga quloq solmas, hatto xizmatkorlar ham barcha hayvonlar nima-ga shovqin qolishdi, deya e'tibor berishmas ekan. Shunday kunlarning birida hayvonot bog'ida sichqon paydo bo'lib, ularning dardlarini tinglabdi-da: — Men sizlar-ga yordam beraman! — debdi. Tulki uning usti-

dan kulibdi, qarg'a qag'illab istehzo qilibdi, xo'roz masxaraomuz ohangda qichqirib, uni cho'qibdi, ammo vazmin sher: — Kelinglar, unga imkon beraylik! — debdi. Sichqon unga minnatdorlik bildirib, filning yaqiniga borib, uning yerga uzala tushishini kutibdi. Hayvonlar nima bo'larkin, deya nafaslarini ichiga yutib, kutib turishibdi.

Tushlikda fil suvg'a tushib cho'milibdi va sohiliga chiqib qumga ag'anabdi. Xuddi shu paytda sichqon uning yoniga borib, lip etib

boshiga chiqibdi-da, qulog'iga kirib olib tishlagan ekan, fil jon achchig'ida o'rnidan turib o'kirib yuboribdi. Sichqon kechgacha unga azob beribdi. Fil na'ra tortib, butun hayvonot bog'i bo'ylab yuguribdi. «Qulog'imdan chiq, bo'ldi!» desa ham, sichqon unga quloq solmabdi.

Hayvonot bog'i rahbarlari filni tinchlantirish uchun rosa ovora bo'lishibdi, hatto eng zo'r filbonlarni ham yo'llashib, chorasini topisholmabdi.

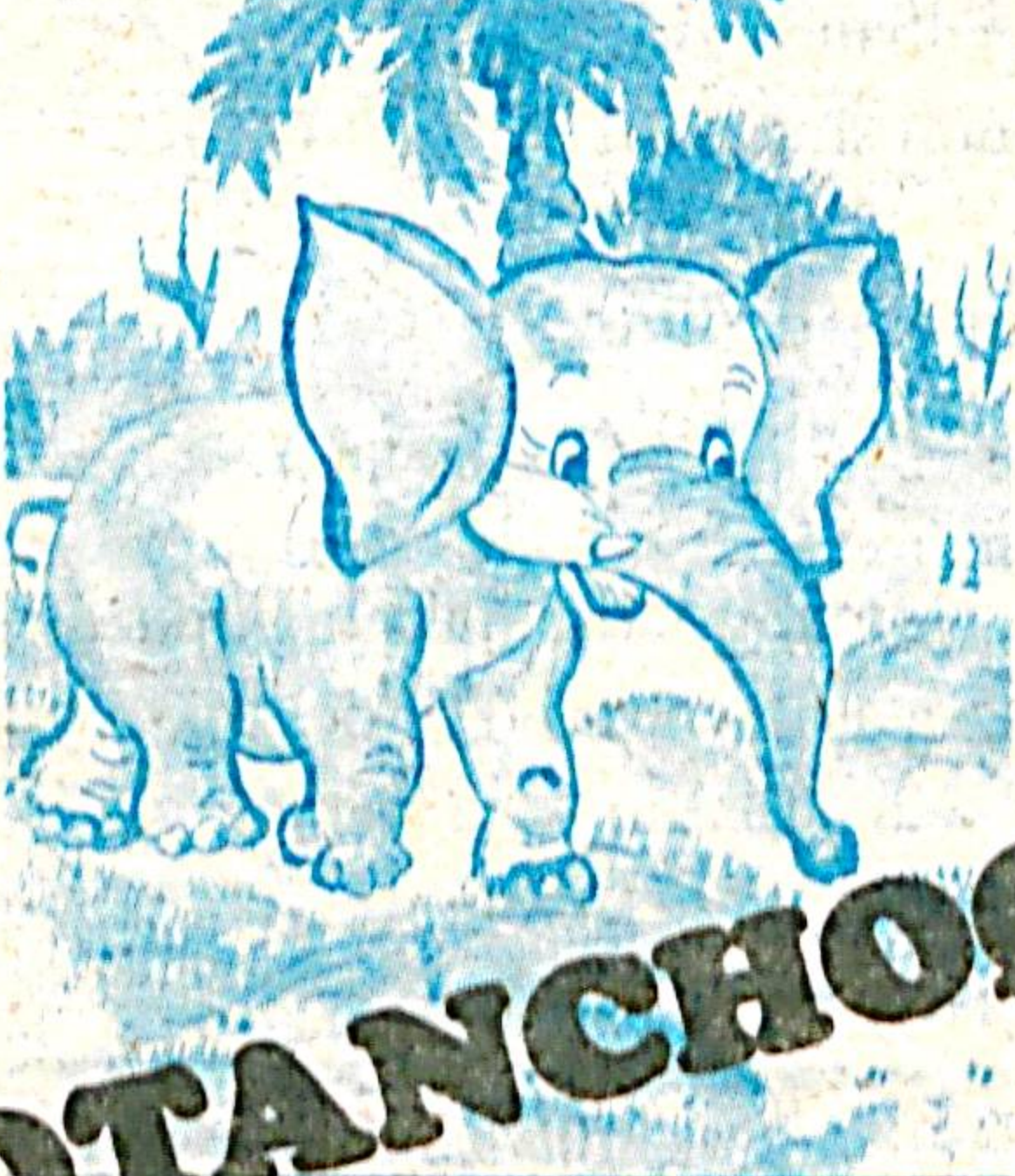
Ulardan najot chiqmasligini ko'rgan fil sichqonga: — Nima sharting bo'lsa, ayt, roziman, ammo menga azob berishni bas qil, — debdi.

Sichqon unga barcha hayvonlar bilan hamjihat yashasa, qulog'idan chiqishini aytgan ekan, azobdan joni halqumiga kelgan fil darhol rozi bo'libdi.

Sichqon tap etib yerga tushgan zahoti fil yengil tortibdi. Shunday yengil tortibdiki, irg'ishlab-irg'ishlab o'ynagisi kelibdi, ammo nodonligidan, qilgan ishlaridan uyalib, yer chizib qolibdi. Bir payt qarasa, barcha hayvonlar unga qarab turgan ekan. Shu zahoti ulardan kechirim so'rabdi. Shundan so'ng, hayvonot bog'idagi barcha hayvonlar ahil yashay boshlashibdi. Bundan bog' rahbarlari ham xursand bo'lishibdi.

Shu-shu fil sichqonni ko'rsa, qo'rqib, cho'chib o'zini orqaga olar ekan.

O'ZBEKXON
(Ertak)

MAQTANCHOQ

FIL

Kashandalik bugungi kunda yoshlar orasida hoyu-havas yoki moda uchun, do'stlari orasida boshqalardan ajralib turish, o'zlarini ko'rsatish uchun urf bo'lgan zararli odatga aylandi. Ma'lumotlarga ko'ra, chekishning sababini bilishga harakat qilinganda, 8-10 yoshdagi maktab bolalari, bilim yurti o'quvchilari, oliy o'quv yurti talabalari o'rtasida: o'rtog'i taklif qilganlar 5,9-27,1%ni, havas qilganlar 19,0-24,7%ni, o'zini katta qilib ko'rsatmoqchi bo'lganlar 2,3-9,4%ni va sababini bilmaganlar 48,5-60,1%ni tashkil qilganlar. Umuman, bu zararli odatga olib keluvchi bahona va sabablar juda ko'p.

Lekin, ertaga-chi, ertaga shunchaki hoyu-havas uchun tamaki chekayotgan o'smirlar undan-da beshafqat bo'lgan og'u, spirtli ichimliklarga nisbatan tobe bo'lib qolmasmikanlar?

Hozirgacha o'tkazilgan ko'p yillik tadqiqotlar tamaki tarkibida 4000 dan ortiq inson organizmi uchun o'ta zaharli moddalar va birikmalarning borligi aniqlangan. Bu zaharli moddalarning qatoriga metan (kanalizatsiya gazi), nikotin (hasharotlarni qirishda keng ishlatiladi), ammoniy (hojatxonalarini tozalashda ishlatiladi), karbonat angidrid (o'pkada kislorod singishiga to'g'anoq bo'ladigan zaharli gaz), butan, geksamin (ko'mir), kadmuy (batareya), metanol (raketa yoqilg'isi), sianid kislota vodorod sulfid, formaldegid, kanserogen

TO'XTA, YANA BIR BOR O'YLAB KO'R!

uglevodorod, radioaktiv poloniy, benzpiren (rak chaqiruvchi), is gazi va boshqa ko'pgina kimyoviy moddalar kiradi. Shuningdek, har bir sigaretada rodon degan radioaktiv modda mavjud. Uning miqdori taxminan 120 ta ko'krak rentgeniga teng.

Qani, endi ayting-chi, o'zidan shu qadar ko'p radiatsiya tarqatadigan, o'z ichiga shuncha zaharni olgan birona boshqa o'simlikni bilasizmi? Bas, shunday ekan, tamakini og'izga olishdan oldin bir bor o'ylab ko'rish vaqti kelmadimikan?!

Lekin, afsuski, bugungi kunda ko'pchilik yoshlar, ayniqsa, xotin-qizlar bu haqda umuman bosh qotirmayaptilar. Aksincha, tarkibida «smola»si kam hisoblanmish «yengil», «mayin» tamakilarni zarari kam deb hisoblab, to'xtovsiz chekmoqdalar. Shuni esda tutish kerakki, nikotin ta'sirida asab tizimining ishi vaqtincha yaxshilangani bilan miyaning energetik quvvati pasayadi. Natijada, kishi aqliy mehnat bilan shug'ullanganda, ketma-ket chekadi, bosib chekish natijasida organizm tamakidan kuchli zaharlanadi, kishining boshi og'riydi, rang o'chadi, og'zi quriydi va taxir maza sezadi. Miya faoliyatini yaxshilash maqsadida chekilgan narsa endi kishini o'ta horitib qo'yadigan zararga aylanadi.

Xalqaro bank yordamida o'tkazilgan izlanishlar shuni ko'rsatdiki, 2010-yilda Xitoyda tamaki chekish natijasida bir yilda 100 mln. xitoylik hayotdan ko'z yumishi mumkin ekan. Boshqa tibbiyot jurnalida yozilishicha, tamaki tarkibidagi zaharli moddalarning ta'siridan 29 yoshgacha bo'lganlarning 100 mln.i vafot etar ekan.

Kashandalikka qarshi quyidagi ishlar amalga oshirilsa, maqsadga muvofiq bo'lar edi:

1. Radio, televideniye, matbuotlar orqali chekishning zararli oqibatlarini tashviqot-targ'ibot ishlari ko'rinishida muntazam ravishda olib borish.
2. Chekishning oldini olishdagi profilaktik ishlarni bolalikdan boshlash.
3. Tamaki tutunining zararli ta'sirlarini kamaytirish.
4. Har kuni, har soatda sigaret ushlab, uni beayov tutatayotgan yigit-qizlar, yosh o'smirlarga bir og'iz bo'lsa ham nasihat qilib qo'yish.
5. Bolalarimizga berilayotgan pulni nima uchun va nimalarga sarflanayotganini nazorat etib turish.

Nafaqat yurtimizda, balki butun jahonda «kashanda»lar bor ekan, hozir ko'tarilgan mavzu hamisha dolzarbligicha qolaveradi. Faqat biz bunga befarq bo'lmasak bas.

Jamila KOMILOVA,
Toshkent Davlat texnika universitetining Ibn Sino «Salomattik maskani» xodimi

BILAG'ONGA SOVG'AM BOR

Men Nilufar Xolmatova Qashqadaryo viloyatining Qamashi tumanidagi 17-o'rta umumta'lim maktabining 9-sinfida o'qiyman. Tasviriy san'atga ishtiyoqim baland. Ayniqsa, tabiat manzaralarini tasvirlash jon-u dilim. Portret janriga ham qiziqaman.

Qani, toping-chi, bu kimning surati?
Birinch bo'lib tahririyatga to'g'ri javob yo'llagan tengdoshimga sirli sovg'am bor.

SOXTA QO'NG'IROQ

Biz tanaffusni juda yaxshi ko'ramiz. Hatto oramizda qachon qo'ng'iroq chalinar ekan, deb sabrsizlik bilan kutadiganlar ham bor. Ayrim tengdoshlarimiz uyali telefonlariga qo'ng'iroq ovozi yozdirib olishganiga nima deysiz?! Bir kuni sinfdoshimiz telefonidagi ana shunday soxta qo'ng'iroq ovozi bosib yubordi. O'qituvchimiz ham bunga ishonib, darsni erta tugatdilar. Shunday qilib, biz vaqtdan avval tanaffusga chiqdik. Bu hol bir necha marotaba takrorlandi. Men hamma qatori dam olish uchun sinfdan chiqib ketar ekanman, har gal ko'nglim g'ash bo'ladi. Axir tanaffus qanchalik maroqli bo'lmasin, o'z

vaqtida va me'yorida bo'lgani yaxshi-da. Chunki biz uchun muhimi shu darslar, ularda olayotgan bilimimizdir. Shuning uchun o'zimizni o'zimiz aldamaylik, ustozlarimizning berayotgan saboqlarini qadrlaylik.

Maftuna
HAQBERDIYEVA

TOPIUSHMOQLAR

Shiftga osilib turar,
Yerga qarab o'y surar.
Undan yog'iladi nur,
Ko'ylagi shaffof, billur.
Unga boqib yashnar dil,
Nomidir uning ...

Biram xushbo'y hidli suv,
Shishachada bo'lar u.
Ham yigit, ham qizlarga,
Kerak bo'lar bizlarga.

Yog'och quti naqshinkor,
Ikkita qulog'i bor.
Qadim, eski jamadon,
Nomini topgin shu on.

Uchadi, kapalakmas,
Tovlanar, kamalakmas.
Ba'zan gapiradi u,
O'rtoqjon, ayt, nima bu?

Hilola RO'ZIYEVA

ONA

Onasiz kulgu bo'lmas,
Onasiz ko'ngil to'lmas.
Onasiz quvonch bo'lmas,
Onasiz hayot bo'lmas.
Shunday ekan, azizlar,
Asraylik biz onalar!

Aziza JALILOVA,
S.Rahimov tumanidagi
249-maktabning 6-sinf o'quvchisi

SUMALAKNING
MAZASI QANDAY?

Bu voqea o'tgan yili qahraton qish kunlarining birida sodir bo'lgandi. Qo'shni opoqi biznikiga chiqib, oyimga ukam Nodirning ko'chada sumalak yalab turganini ko'rganini aytib qoldi.

Koyiganimiz bilan, u tan olmaydi. Shunda oyim ikkimiz bir hiyla ishlatishga kelishib oldik.

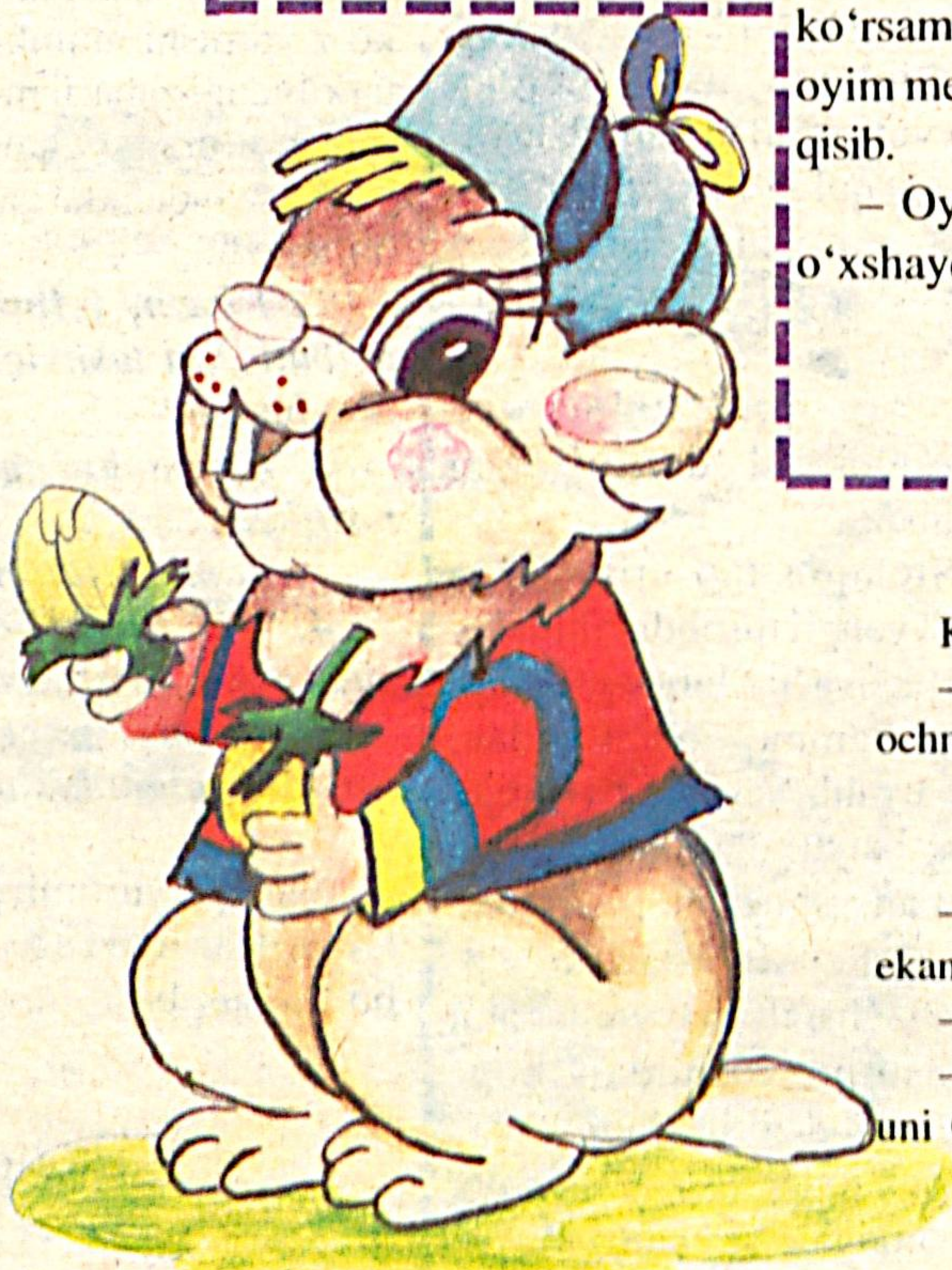
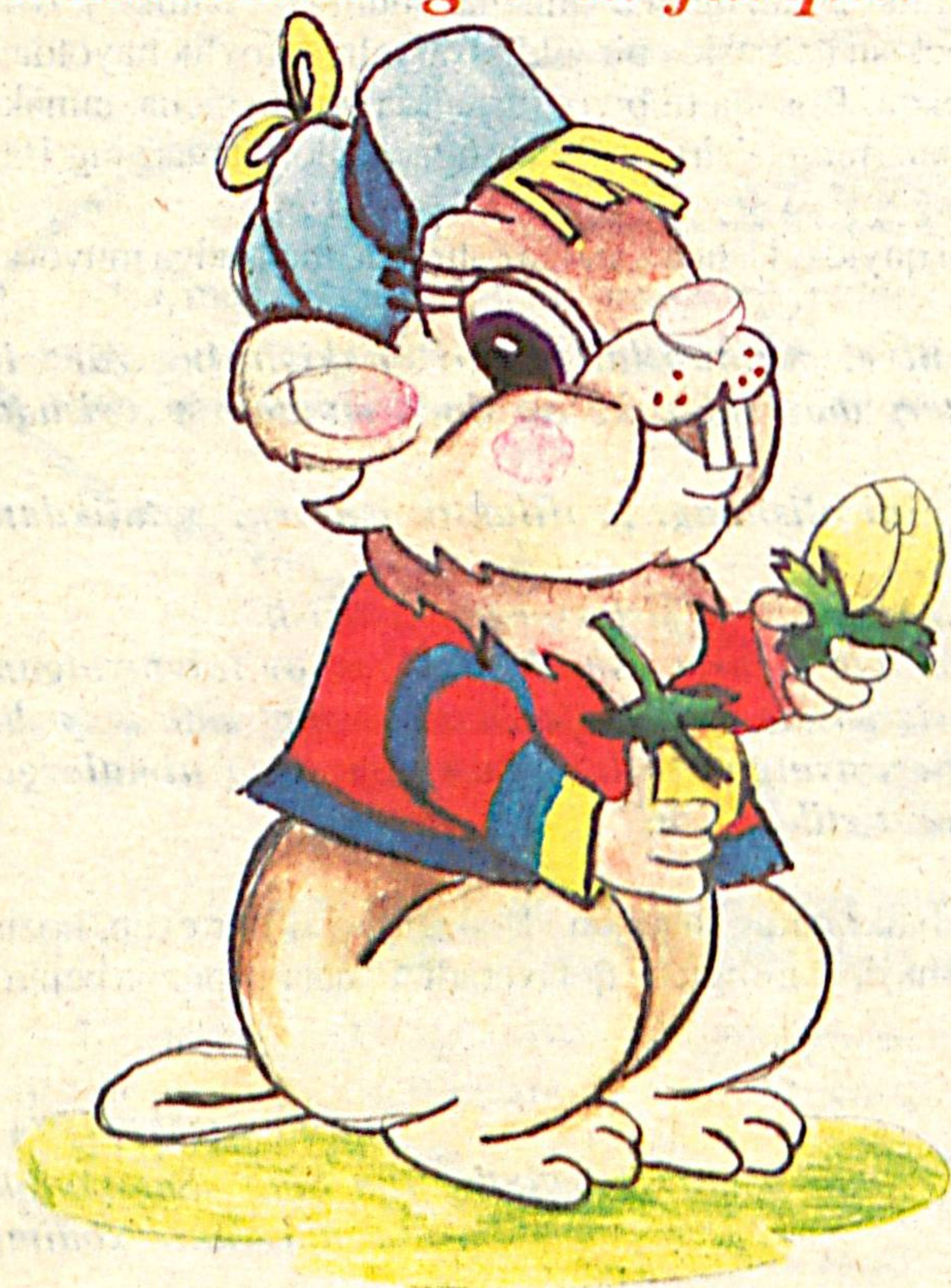
– Tarnovdagi sumalaklarni qaragin, quyosh nurlarida bir chiroyli tovlanib turibdi. Ta'mi ham juda shirindir, bittasini yalab ko'rsammikin-a, – dedilar oyim menga pinhona ko'z qisib.

– Oyijon, yemang, sumalakning mazasi shirin emas. Xuddi suvga o'xshaydi, – deya o'z sirini o'zi ochib qo'ydi ukam.

Maftuna BOTIROVA

Rasmlarning 7 ta farqini toping

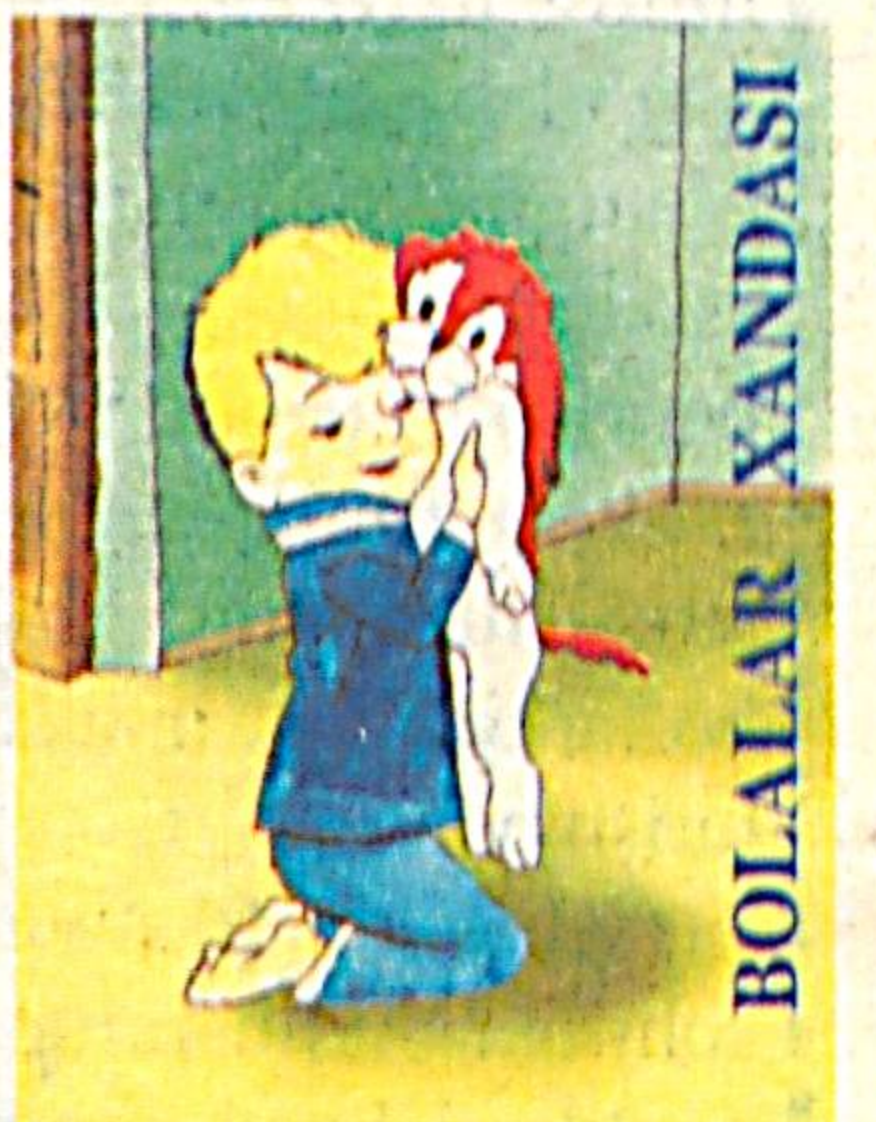

SHART

Ko'zini chirt yumib olgan uch yoshli Sanjar dedi:
– Agar shokolad bermasangiz, ko'zlarimni sira ochmayman. Hammangiz qorong'uda o'tirasiz...

NOM

– Oyi, Botirlar itiga nom qo'yishni bilishmas ekan, – dedi olti yoshli Davron.
– Nega unday deysan? – so'radi onasi.
– Mana bizning itimiz qora bo'lgani uchun uni Qoravoy deb ataymiz. Ularniki To'rtko'z. Yaxshilab qaradim, ko'zi to'rtta emas, ikkita ekan...

Siz nima deysiz?

so'kishni o'ylab topish bo'yicha ham kim yutarga o'ynashibdi. Qarang-ki, shu qizaloq yutganmish. Buni eshitib, yer yorilmadi-yu, yerga kirib ketmadim. Nomusdan, uyatdan yuzlarim qizardi.

Inson qalbining o'z to'lqini, o'z mavji, o'z sozi bor. Bu soz faqat yaxshilikka xizmat qilishi kerak. Bu soz qizaloqlarga nafislikni, o'g'il bolalarga esa mard-u maydonlikni ato etishi kerak. Aslida ham shunday. Bu ikki jinnga shu ikki fazilat ato etilgan. Uni asrash, kamolot sari otlantirish o'g'il-qizlarning o'z qo'lida.

Men qizlarimizga bir savol bermoqchiman: Qizlar, so'kishning oldini olish mumkinmi? Siz bu savolga javob topishga urinavering-u, men

YOQAMNI USHLAB QOLDIM

Vo ajab, yoqamni ushlab qoldim-a! Tuppa-tuzuk qizlar birpasda aynisa-qolsa... Birpasda yuzlaridagi nafislik o'rmini qo'pollik egallasa, og'izlaridan bodi kirib, shodi chiqsa-ya! Kimga dodingni aytasan-u, kimga shikoyat qilasan? Kimdan ayb qidirasan... Men shular haqida o'ylab, esim og'ib qolay dedi. Axir ilgari hatto o'g'il bolalarning og'zidan ham so'kish eshitilmasdi. Endi esa o'g'il bolalar qolib, ayrim qizlar ham so'kina boshlashibdi-ya.

Havas qilsa arzigulik qizlar ham bor. Bunday shirin-shakar qizlar o'zlarining kimligini, kimning avlodi ekanliklarini biladilar. Avlod sha'nini, ota-onalari, qolaversa, o'z sha'nlarini muqaddas biladilar. Go'zallikni odamlar o'rtasida o'zlarini tuta bilishda deb biladilar. Ehtimol, shuning uchun ham hali maktabni bitirmayoq, unday qizlarning ko'cha eshigi oldini supurib ketuvchilar (ya'ni, sovcilar) paydo bo'ladi.

Bir o'smir qizaloq g'irt bolacha so'kishning o'n besh xilini bilarkan. U dugonalari bilan kim ko'p so'kishga musobaqalashibdi. Bugina emas, ular hatto hali shu paytgacha ishlatilmagan yangi

ham dilimdagini aytaloqay. So'kinishning oldini olish mumkin. Aytmoqchi bo'lganda tilini tishlasa, bas. U yoki bu qiz unga haqoratli, uyatli so'zlarni ilk bor o'rgatgan, «Aytaver, hech narsa qilmaydi. Bu bilan o'zingni himoya qilasan», deb ruhlantirgan insondan nari yurishi lozim. So'kish modalari, o'shanga mos kiyinishlari bilan maqtanmasinlar. Zero, atlas ko'ylak kiygan qiz hech qachon yomon so'zlarni og'ziga olmaydi.

Eh, qizlar, qizlar, qizlarjon, orangizda shunday dugonalaringiz paydo bo'lganidan va bo'layotganidan achinib ketdim. Og'izdan chiquvchi so'zlar pokligi, shirinligi uchun birgalikda harakat qilaylik. Axir bu umuminsoniy xislat-ku. Qiz bolaning chiroyli odobi, nafis olami ertangi kun uchun xizmat qiladi. Chunki u kelajakda yangi avlodni voyaga yetkazadi. Bugunning jismoniy va aqliy pokligi, zukkoligi, nomusi va ori ertaning tiniq kunlari uchun zamindir.

Yayra SA'DULLAYEVA

TAHRIRIYATDAN: Maqola muallifini yaxshi taniysiz. Yayra opangiz uzoq yillar matbuot sohasida barakali xizmat qildilar. Ko'pni ko'rgan, xo'pni bilgan onaxonning kuyunchaklik bilan bitganlari, albatta, ko'pchilikni, birinchi galda, ota-onalarni o'ylantirib qo'yadi, deb o'ylaymiz. Zero, «Qush uyasida ko'rganini qiladi», deyidilar. Oramizda so'kishni odat qilayotgan ba'zi qizlar uchrayotgan ekan, bunga befarq bo'lish o'zimizga, o'zligimizga ziyon ekanligini unutmaylik. Fikr-mulohazalaringizni kutamiz.

KATTA BOBO BEKATI

Bolalar!

Sizlar uchun «Katta bobo bekati»ni ochdik.

Shunday bekat kerak, deb o'ylaymiz. Siz-chi? Siz bugun Katta bobongizning gaplarini b-i-l-i-r tinglab ko'ring, so'ngra fikrlashamiz.

Manim jajji bolalarim!

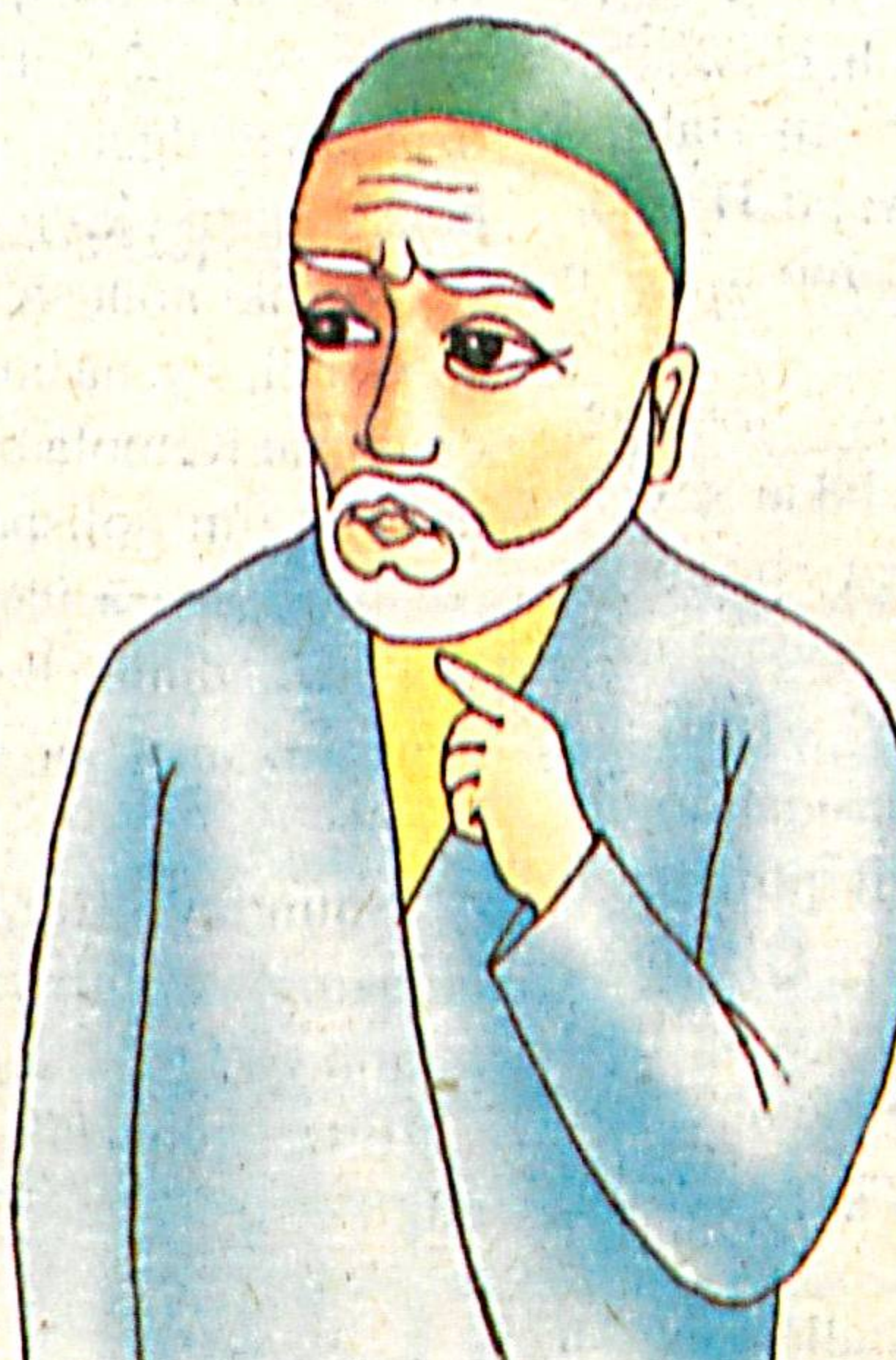
Kimki hayotni o'rganmas ekan, u hech narsaga erisholmaydi. Kel, sen bilan bu to'g'rida mushohada qilib ko'raylik. Xo'p, mana, birovlar nasihatni xush ko'rishmaydi, oqibatda, o'zgalarni ham tinglamaydi, o'zi uchun ham biror narsa olmaydi. Qalbini ya-a-ax-shi so'zlar bilan ziynatlamagan bola ertaga aql-i-i inson bo'lishi mumkinmi? U chayon odamga aylansa-chi?! Uni yomon odam deyidilar.

Yomon odam kimga o'xshaydi? Ko'mirga. U kuydirmasa ham, bir kun kelib nomingni qora qiladi. Rahmsiz kishilar birovning kulfatidan shodlanadilar. Xudbinlar esa zaif bo'ladi. Ha-ay, bolam-a, bobom nasihatni ko'paytirib yubordi-yov, dersan. Bu gaplarni senga aytamanda, bolam!

Fosiqdan hayo tilama,
Zolimdanda vofo tilama,

deydilar hazrati Alisher Navoiy bobongiz. «Yaxshiga kamol, yomonga zavol», bolam. Zavol topma, deyman. Bir men emas, hamma yaxshilar senga shuni tilaydi. Siz esa, aziz bolajonlar, yaxshi odam bo'lishni, obro'e'tibor qozonishni xohlaysiz. Shu Vatanga, elga munosib farzand bo'lsang, ota-onang tugul butun el shodlanadi. Ana, telvizo'rdan ko'rib turibsan, sportchi bolalarim dunyoni qoyil qilib kelyapti. G'oliblarni xalq qanday xursandchilik bilan olqishlayotganini ko'rib turibsan. O'shalardan o'mak ol-da, bolam. Hay, qolganini keyin gaplashamiz. Salomat bo'!

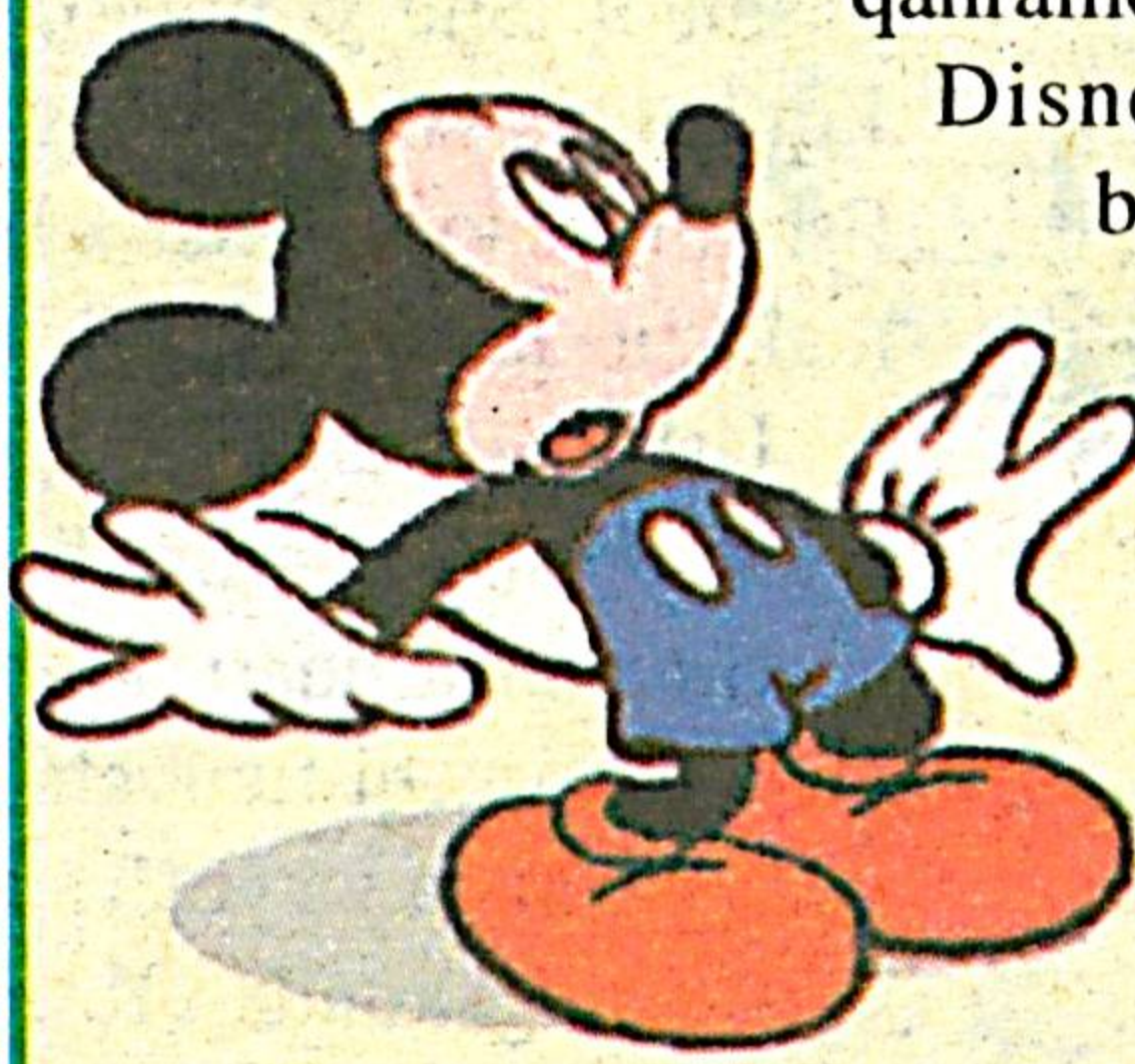
Fikrlaringizni «Qalb oynasi»ga yozib yuboring. Xatlaringizni o'qib ko'rib, Katta bobongiz yana sizlar bilan mushohada yuritadilar. Hozircha u kishiga rahmat!

Internet xabarlari

UOLT DISNEY BAYRAMI

Mikki Maus, Donald Dak va boshqa yuzlab multfilm qahramonlari Amerikaning mashhur Uolt Disney kinostudiyasida 85 yillik bayramlarini nishonladilar.

Uolt Disney studiyasi 1923-yilning 16-oktabrida tashkil topgan edi. Aynan shu kuni Disney Kaliforniyada «Alisaning g'aroyib sarguzashtlari» hamda «Alisa ko'zgu orti mamlakatida» multfilmlarini ishlab chiqarish bo'yicha shartnomaga imzo chekkan.

Keyingi o'n yil davomida esa «Sohibjamol va mahluq», «Oppog'oy va yetti gnom», «Olovuddin» kabi multfilmlar bolajonlar qalbidan joy oldi. So'nggi yillarda studiya o'z mavqeini yo'qotmagan holda «Qirol sher» va «O'yinchoqlar tarixi» deb nomlangan multfilmlarni tomoshabinlar e'tiboriga havola etdi.

6 EGIZAK DUNYOGA KELDI

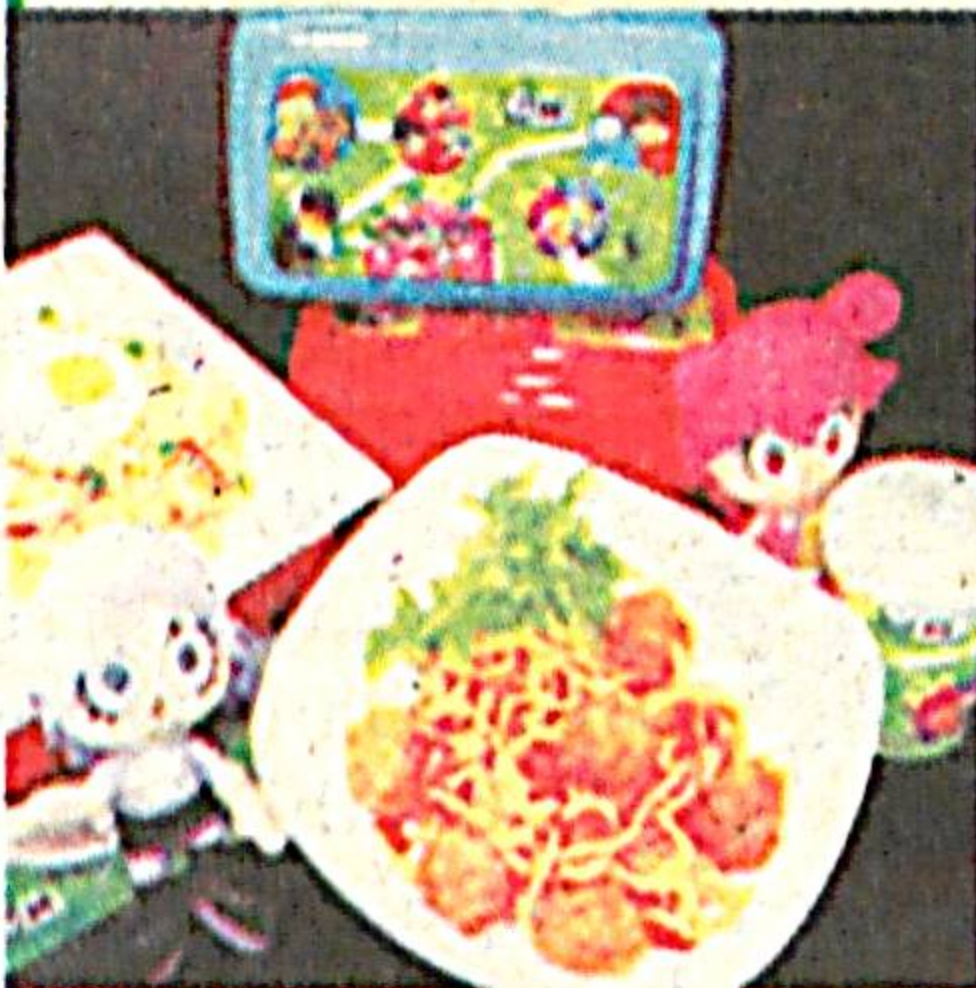
Berlinda olti egizak: ikki o'g'il va to'rt qizcha dunyoga keldi.

Bu voqea tez orada shov-shuv bo'lishiga sabab bo'ldi. Chunki oxirgi marta bunday noyob hodisa bir asr oldin yuz bergan. Ma'lumotlarga ko'ra, 1986-yilda Germaniyada tug'ilgan olti egizak hayoti xavf ostida qolgan. Berlinda dunyoga kelgan egizaklar va ularning onalarini shifokorlar tekshiruvdan o'tkazib, chaqaloqlarning ahvoli yaxshi ekanini ma'lum qildilar. Egizaklarning og'irligi 800 grammdan 900 grammgacha ekanligi aniqlandi. Shifokorlar 6 egizakning hammasi saqlab qolinsa, bu hol mo'jizaga aylanishini ta'kidlab o'tdilar.

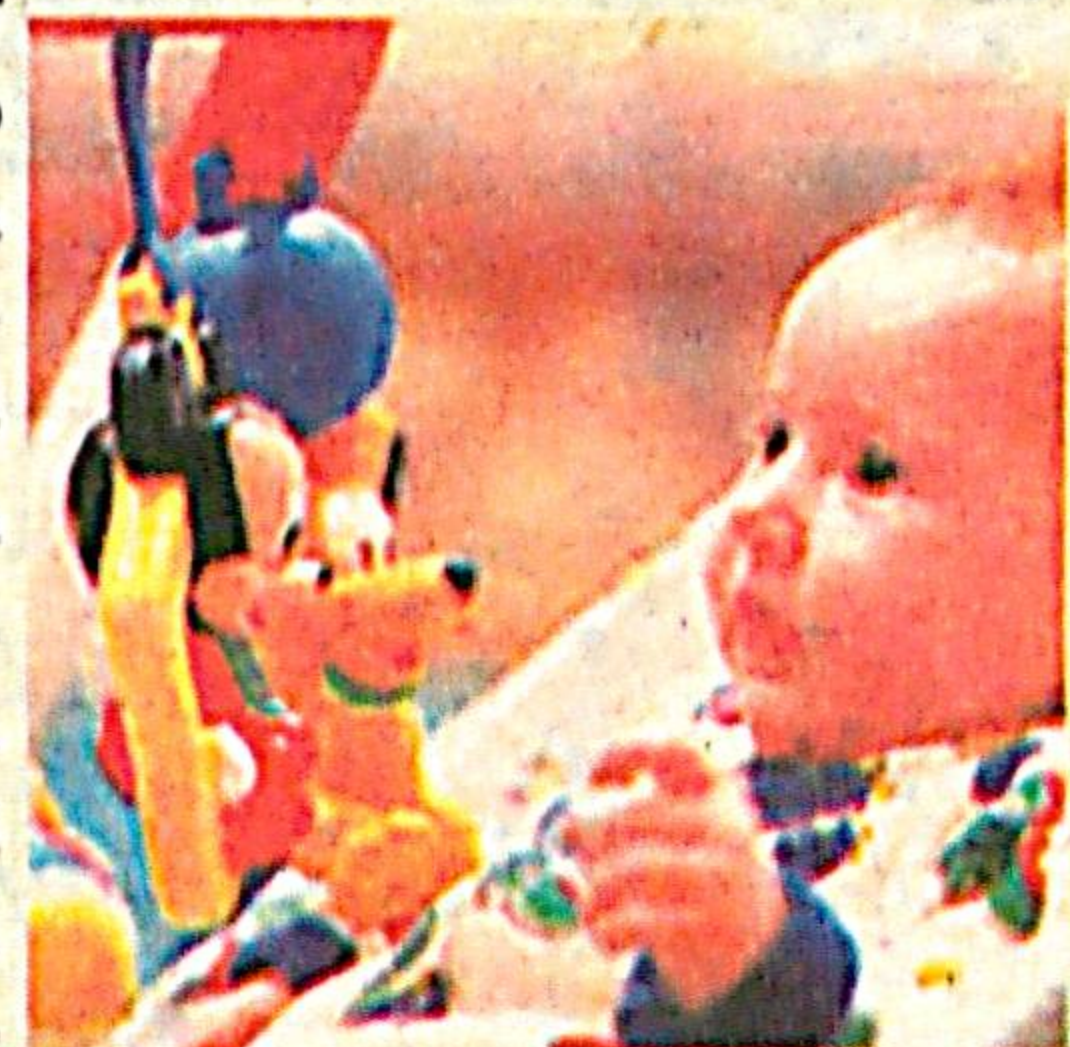
UCHUVCHI BOLAJONLAR

Singapur Havo yo'llari 2008-yilning 1-oktabridan boshlab kichkintoylar uchun maxsus taomnoma tashkil qildi. Endilikda bordagi bolalar tushligi mashhur multfilm qahramonlari aks ettirilgan yorqin idishlarda taqdim etiladi. Ushbu g'oya Singapurda har yili nishonlanadigan «1-oktabr – Bolalar kuni»ga bag'ishlandi. Bolajonlar taomnomasi 7 soat davomidagi barcha reyslarga kiritilgan. Ushbu taomnoma bolalar sevib iste'mol qiladigan taomlar: sendvich, tovuqdan tayyorlanadigan salatlar, spagetti va frikadelkalar bilan boyitilgan. Bundan tashqari, parvoz davomida multfilm, kino tomosha qilish bilan birga, turli o'yinchoqlar o'ynashlariga ham imkoniyat yaratildi.

ZARARLI O'YINCHOQLAR

Moskvada yanvardan sentabrga qadar 129 ta savdo korxonalari tekshirilib, 1086 ta bolalar o'yinchoqlari sotuvdan olib tashlandi. Mutaxassislar 165 ta o'yinchoqni laboratoriya tekshiruvidan o'tkazishganda, ulardan 4 donasi sanitar-gigiyenik talablarga javob bermasligi aniqlangan. Tekshiruv natijasida «Bebi Lend», «Danaya» korxonalari, shu bilan birga, «Vendi», «Persey» kabi tashkilotlar sanitar-gigiyenik ko'rikdan o'tmaganligi ma'lum bo'ldi. Talabga javob bermaydigan o'yinchoqlarni sotayotgan korxonalariga jarima solindi. Natijada, bolalar sog'lig'i uchun zarar keltiruvchi o'yinchoqlarni sotuvdan olib tashlangan.

ZEBO qiz tayyorladi

O'zbekiston Mustaqil bosma ommaviy axborot vositalarini va axborot agentliklarini qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish jamoat fondi tavsiyasi asosida chop etilmoqda.

SOV'INCH

Yulduzday chaqnagan ko'zlar qarosi Tanamda titragan jonim balosi. Yuzing chiroyi so'zing bolidan. Malham olib turar dilim yarosi.

VATAN ISHQI

Vatan ishqiy yurakda axir
Jo'sh uradi xuddi to'ldinday.
Qayda bo'lma, qay joyga borma
U yo'lingda ochilar gulday.

Baxtiyor DAVLETOV,
Urganch ijtimoiy-iqtisodiyot kasb-hunar kollejining 1-bosqich talibi

MEHNATLARI ZOYE KETMADI

Yoshlar yilida qilingan barcha ishlar yoshlarimiz kelajagini o'ylagan holda amalga oshirilmoqda. Zero, yoshlar bizning kelajagimizdir.

Xususan, Xorazm viloyatida «Yoshlar yili» o'z samarasini hozirdanoq bera boshladi. Shu yilning ilk oylaridanoq viloyatimizda katta o'zgarishlar yuz berdi. Jumladan, viloyatimizda ilk marotaba xalq sevgan shoira va jurnalist Sharqiya Eshjonova tomonidan «To'maris izdoshlari» jurnalist ayollar klubi qoshida «Mahorat maktabi» tashkil qilindi.

Ushbu «Mahorat maktabi» o'z faoliyatini ilk oylaridanoq atrofiga yuzlab yosh ijodkorlarni jipslashtirdi. Ular birgalikda buyuk ishlar qilishiga ishonchimiz komil.

Bundan tashqari, klub qoshidagi «Mahorat maktabi»da yosh shoira, yosh muxbir, yosh to'quvchi-tikuvchi, yosh me'mor, yosh dizayner, yosh o'lkashunos-tarixchi, yosh pazanda va yosh sportchi yo'nalishlari faoliyat ko'rsatmoqda.

Bugungi kunda «To'maris izdoshlari» jurnalist ayollar klubi qoshidagi «Mahorat maktabi» raisasi Sharqiya Eshjonovaning mehnatlari zoye ketmadi. Klub qoshidagi «Mahorat maktabi» nafaqat viloyatimizda, balki respublikamiz miqyosida faoliyat ko'rsata boshladi.

Iroda YO'LDOSHEVA,
«To'maris izdoshlari» jurnalist ayollar klubi tinglovchisi

Temur bobom naslimiz
Ko'ngli osmon aslimiz.
Alisherbek gulzorida
Yashnar bahor faslimiz.
Shiroq esa faxrimiz
Quvonchimiz, baxtimiz.
O'zbek dunyoda mashhur
Yashnab turar shahrimiz.

Asalxon PARDAYEVA,
Sobir Rahimov tumanidagi
242-maktabning 8-sinf o'quvchisi

O'YLARIM

O'ylarim arqondek uzundan-uzoq,
Darbozdek turaman uning chetida.
Qo'limda qalamim langardek titroq,
Chualib qolaman qog'oz betida.

Ohista hislarim chigal yo'lidan,
Tashlayman qadamim, peshonamda ter.
Chopqillab boraman ilhom yo'lidan,
Dilni yorib chiqar oq qog'ozga she'r!

Mirzakarim O'TBOSAROV,
Toshkent viloyatidagi
27-maktab o'qituvchisi

ANOR

O'zi taxir, dumaloq,
Ichi to'la qizaloq.
Qizlari qizil rangda,
O'sar bizning Vatanda.
Top-chi, singlim Bibijon
Bu meva juda nordon.

Topishmoqning javobin,
O'ylamasdan aytaman.
Bu meva anorligin
Isbotlashga qaytaman.

Nilufar MATKARIMOVA,
Xorazm viloyati, Urganch tumanidagi
38-maktabning 8-«B» sinf o'quvchisi

NON

Ko'zga surting nonni siz,
Isrof etmang hech qachon.
Alloh bergan ne'mat bu,
Qadrini biling osmon.

Non mo'l bo'lsin va lekin
Uvolidan qaytinglar.
Alloh bergan ne'mat bu
Deb shukrona aytinglar.

SHAMOL

Mayin shamol esadi
O'lkamizni kezadi.
Daraxtlar munchiq taqib,
Ko'chamizni bezadi.

Mayin shamol esadi,
Mayin nurlar sizadi.
Borliq uyg'onar sekin
Qushlar bazm tuzadi...

Iroda SAIDOVA,
Qashqadaryo viloyati, Kitob tumanidagi
2-o'rta maktabning 8-«B» sinf o'quvchisi

PALTO

Halimabonu maktabdan keliboq, uyga kirar-kirmas egnidagi opasi Hamidaning eski paltosini devanga irg'itdi. U o'zicha xursand. Mana, nihoyat navbatdagi o'qish haftaligining oxirgi kuni ham o'tdi.

(Hikoya)

Ertaga yakshanba. Halima uchun qo'shaloq bayram. Birinchisi dam olish kuni bo'lsa, ikkinchisi u o'n to'rt yoshga kirdi. Qiziq, ota-onasi bu safar uni qanday so'vg'a bilan siylar ekanlar-a?!

Kutilganidek, kechki ovqatdan so'ng barcha oila a'zolari yig'ilishib, ertaga tug'ilajak «chaqaloq»qa nima sovg'a qilish borasida gaplashishdi. Bu xonadon egalari ko'pchilik qatori o'rta-miyona oila edi. Har kimdan turfa takliflar tushdi. Lekin oila boshlig'i Ubaydulla akaning kiritgan taklifi barchaga ma'qul bo'ldi. Shunday qilib, Halimabonuga yangi palto sovg'a qilinadigan bo'ldi. Haqiqatan ham egnidagi palto bilan Halima uchinchi qishni o'tkazyapti. Hamida esa uni rosa ikki yil asrab-avaylab kiygan edi.

Ubaydulla Jo'rayevich qizi bilan ikkalovi ertalabdan sovg'a xarid etish uchun bozorga jo'nashdi. Rosa aylanib, axtarib, nihoyat, paltoning eng sifatli va qimmatbaho, oxirgi modasidan topib, sotib olishdi. Uni chiroyli qilib rangli qog'ozga o'ratishdi. Qilingan xariddan ota-bolaning ko'ngillari chog'. Ayniqsa, Halimaning og'zi qulog'ida.

Nazarida, ko'chadan o'tgan barcha ularning qo'lidagi paltosiga qiziqsirab qarayotgandek.

BK

Ota-bola uylariga yaqin muyulishda avtobusdan tushib qolib, mahallasi tomon

yura boshladi. Yakshanba kuni emasmi, mahalladoshlarining aksariyati ko'chada kuymalanishib yurishibdi. Kimdir qishning qahriga «chiday olmay», yorilgan uyning tomini ayrim joylarini yamayapti, yana kimdir esa deraza oynalarini almashtirib, yangilarini o'rnatish bilan ovora. Ko'pchilik rostdanam salom-alikdan keyin did bilan o'ralgan qog'oz ichidagisi bilan qiziqishdi. Ubaydulla aka mahalladoshlariga qanaqa sovg'a xarid qilganini aytarkan, har zamonda ko'z qirini Halimaga tashlab qo'yardi. Qizining xursandligi shundoq porlab turgan ko'zidan ko'rinib turar edi. Unga qolsa, paltoni hozirning o'zidayoq kiyib, barchaga ko'z-ko'z qildirsa. Bilasiz, mahallada biror yangilik bo'lsa, juda tez tarqaydi. Xullas, kechga borib, ko'pchilik qo'shnilar Ubaydulla akaning qizi Halimabonu yangi paltoli bo'lganligini bilishar edi.

Dushanba kuni ertalab Halimabonu o'rnidan turib derazadan qarasa, hamma joy oppoq. Kechasi bilan qor yog'ib chiqibdi. Birinchi qor. U yana bir marta kechagi qilingan xariddan xursand bo'ldi. Qanday yaxshi, endi unga hech qanday sovuq o'tmaydi. Halimabonu yuvinib-taranib, yangi paltoni kiygancha maktab tomon yo'l oldi. Uni sinfdoshlari tavallud topgan kuni hamda yangi kiyim bilan muborakbod etishdi. Faqat partadoshi Kamolagina tabriklamadi. Chunki u o'sha kuni negadir darsga kelmagan edi. Qiziq, unga nima bo'ldi ekan?!

Darsdan so'ng Halimabonu birinchi qor bilan tabriklash hamda hol-ahvol so'rash uchun Kamolalarnikiga yo'l oldi. Eshikni dugonasi ochdi. Ikkalovi miriqib suhbatlashishdi. Axir ular besh yillik qardon sirdoshlar edi-da.

Kamolalar oilasida yetti nafar farzand bor edi. Kamolaning otasi yuk mashinasi haydovchisi bo'lib, u ikki yil oldin avtohalokatga uchrab, hozirda nogiron bo'lib uyda yotibdi. Albatta, mahalla, qo'ni-qo'shni ko'p martalab bu oilaga yordam qo'lini cho'zishdi. Lekin qo'ldan berganga qush to'yimas, deganlaridek, bu oila moddiy jihatdan ancha qiynalib qoldi. Mana, ayni paytda ham Kamolaga qishki kiyim-boshga atalgan o'zgina yig'ilgan pulga kuni kecha ro'zg'or uchun eng kerakli oziq-ovqat sotib olingani bois, u qishki kiyimsiz qoldi. Maktabga bormaganining ham asil sababi shu edi.

Kechki nonushtada oila a'zolari Halimabonudan yangi kiyim qanday yarashganini so'rashdi, u yana bir marotaba ota-onasiga noyob so'vg'a uchun minnatdorchilik bildirdi, dugonasi Kamola bilan bo'lgan voqeani ham aytib berdi. Oila a'zolarining barchasi bir muddat jim qolishdi. Sukunatni yana Halimabonuning o'zi buzdi. U agar ota-onasi qarshi bo'lmasa, yangi paltosini dugonasiga sovg'a qilmoqchi ekanligini aytdi. Ubaydulla aka farzandining bunday oliyjanobligidan faxrlanib, barakalla, ona qizim, haqiqiy do'st degani mana shunaqa bo'ladi, deya mehr bilan qizning sochini siladi va uni bag'riga bosdi.

Shunday qilib, kecha o'rab kelingan qog'ozga yangi palto xuddi avvalgidek ixchamgina qilib yana qayta o'raldi. So'ng, ona-bola paltoni olib, Kamolalarning uyi tomon yo'l olishdi.

Ertasi kuni Halimabonu maktabga bordi. Uning egnida odatdagidek opasining paltosi edi...

Obiddin MAHMUDOV

Humoyun Italiyada bo'lib o'tgan jahon chempionatida ishtirok etib, kumush medal sohibiga aylandi

HUMO QUSHIN QUCHGAN HUMOYUN

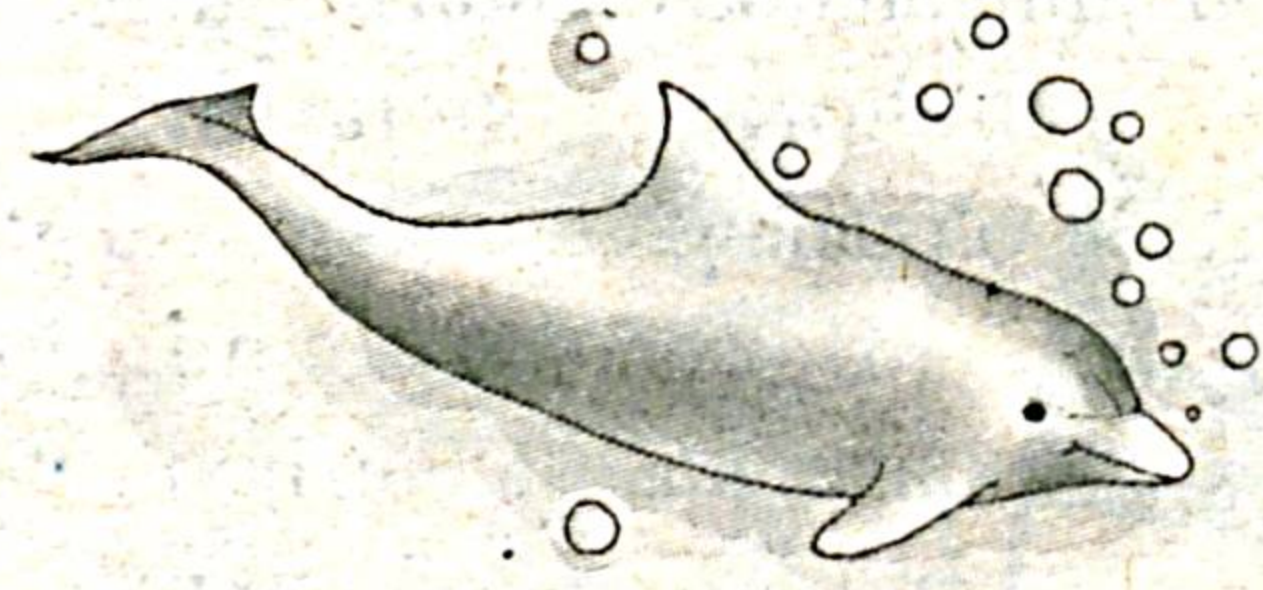
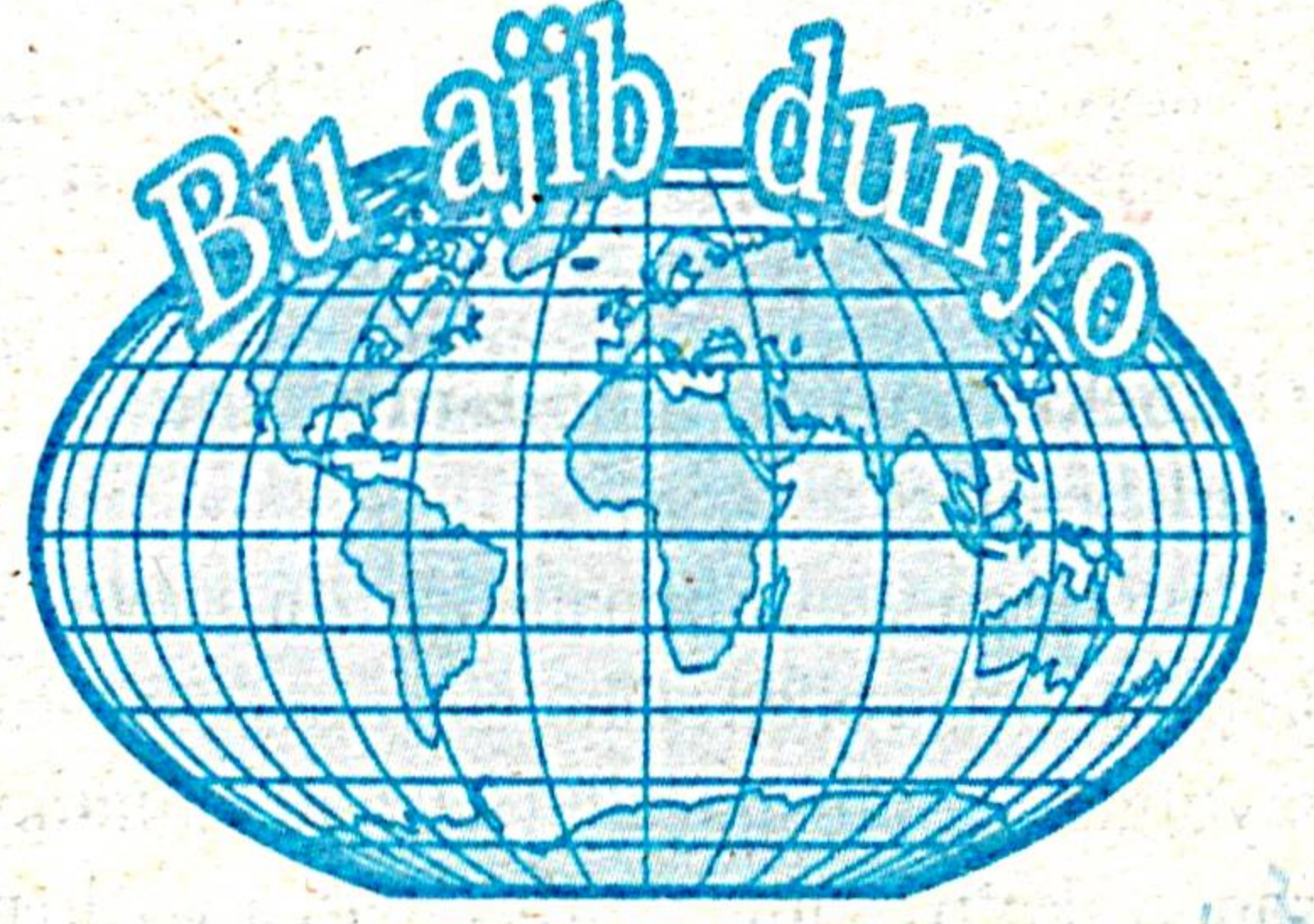
Bolalikning beg'ubor damlarida qushlar yanglig' chug'urlashib parvoz qilishga shay turgan bir guruh bolakaylar safiga Humoyun ham kelib qo'shildi. Po'lat aka nuqul balandlarni ko'zlab yuradigan o'g'lida nimadir borligini erta ilg'adi. 1995-yil Samarqand viloyati, Ishtixon tumani, «Mehnat – rohat» shirkat xo'jaligining Ravot qishlog'ida tug'ilgan bu bolakay taqdir taqozosi bilan Surxondaryo viloyatining Uzun tumanidagi 1-son ixtisoslashtirilgan bog'cha-maktab majmuasida 7-sinfgacha tahsil oldi. Ayni kunda Toshkent shahridagi 58-umumiy o'rta ta'lim gimnaziyasining 8-sinfida o'qiyapti. Sportning karate turiga bo'lgan muhabbat Uzun tumanidagi «Uzun chempion» klubida boshlagan edi.

U 2008-yil yanvar oyida Termiz shahrida sportning karate yo'nalishi bo'yicha bo'lib o'tgan viloyat chempionatida oltin medal sohibi bo'ldi. Toshkent shahrida o'tkazilgan VIII O'zbekiston chempionatida qatnashib, bronza medalini qo'lga kiritdi. 26-27-aprel kunlari Andijon shahrida bo'lib o'tgan «Oltin vodi» ochiq turniri ham unga oltin medal berdi. 20-may kuni Denov shahrida bo'lib

o'tgan karate bo'yicha O'zbekiston chempionatida esa oltin medal olgan Humoyun 2008-yil 14-22-oktabr kunlari Italiyada bo'lib o'tgan jahon chempionatida ishtirok etib, kumush medal sohibiga aylandi.

O'zbekiston karate federatsiyasi a'zosi 14 yoshli Humoyunning orzulari cheksiz, ustozlari Adham Yunusov va Dilshod Karimovlarning ko'rsatgan yo'l-yo'riqlaridan og'ishmay borayotgan Humoyun Shukurov yurtning bayrog'ini yer yuziga ko'z-ko'z etib yurishni diliga tugib qo'ygan. Biz unga Humo qushi yor bo'lishini tilaymiz.

Axtamqul KARIM

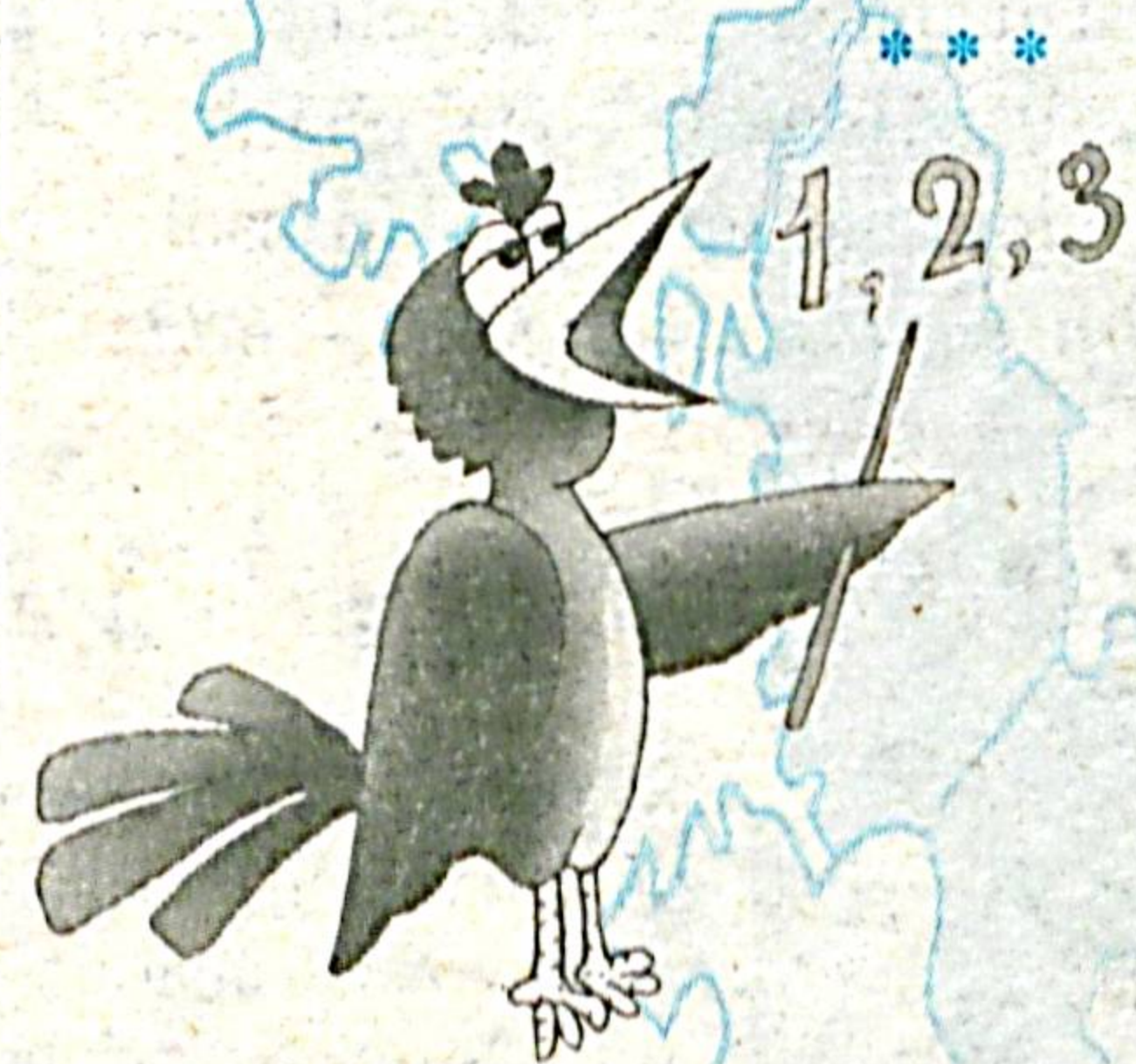
Voyaga yetgan delfinning miyasi 1700 grammni tashkil qiladi. Odammiki esa 1400 grammga yetadi, xolos. Ular geometrik figuralarni bir-biridan ajrata oladigan yagona jonivorlardir. Delfinlar qotib uxlamaydi. Miyasining bir yarim shari uxlasa, ikkinchisi qo'riqchilik qiladi.

Delfinlar bir-birlariga juda mehribon. Hech qachon yaralangan sheriklarini yolg'iz tashlab ketishmaydi. Har bir delfinning o'z nomi bo'ladiki, ular ham bir-birlarini ana shu nomlar bilan chaqirishadi.

Ko'pchilik itlarda intellekt umuman rivojlanmagan, deb hisoblashadi. Bunday emas. Masalan, ular portret va fotosuratlarini juda yaxshi ajrata olishadi. Itlarning ko'plab zotlarida bilimdonlik avloddan-avlodga shunday o'tadi. Misol uchun, hatto endigina dunyoga kelgan nemis ovcharkasi ilk bor tashqariga chiqqandayoq xo'jayinining chap tarafida yurishi lozimligini yaxshi biladi.

Qushlar ichida qarg'alar eng aqlli hisoblanishadi. Qarg'ani sanashga, gapirishga va oddiy arifmetik misollarni yechishga o'rgatish mumkin. U ovqat izlaganda, hech nimadan tap tortmaydi. Shunday ustalik bilan o'g'irlik qiladiki, hech qachon shu narsani qarg'a o'g'iriganini isbotlay olmaydiz.

Fillarning hayotini chuqur o'rgangan olimlar shunday xulosaga kelishdiki, ular uzoq masofadan turib ham ovozsiz axborot uzatish qobiliyatiga ega ekanlar.

Buyuk bobokaloningiz Abu Ali ibn Sino har bir komil inson hayotlarini davomida ushbu hikmatlarga qat'iy rioya etishni uqtirganlar:

BULARNI UQIB OLING

1. To'g'ri so'zlash va to'g'ri ishlash.
2. Halol, pok mehnat qilish.
3. Barchaga insof, adolat bilan muomala qilish.
4. Nafs orzulariga ortiqcha berilmaslik.
5. Olim-fozillar bilan suhbatlashish.
6. Kattalarning izzat-hurmatini joyiga qo'yish.
7. Kichiklarga shafqatli, marhamatli bo'lish.
8. Chin va samimiy do'stlik.
9. Muhtojlarga yordam ko'rsatish, xayr-ehson qilish.
10. Nodonlarga nasihat etish, maslahat berish.

TUMOV DAN SAQLANING!

Kuz ham kelib, havo harorati ancha pasaydi. Bu paytlarda aholi orasida tumov kasalligi juda ko'paydi.

Tumov kasalligida ko'zga ko'rinmaydigan viruslar bo'lib, ular faqat mikroskop orqali aniqlanadi.

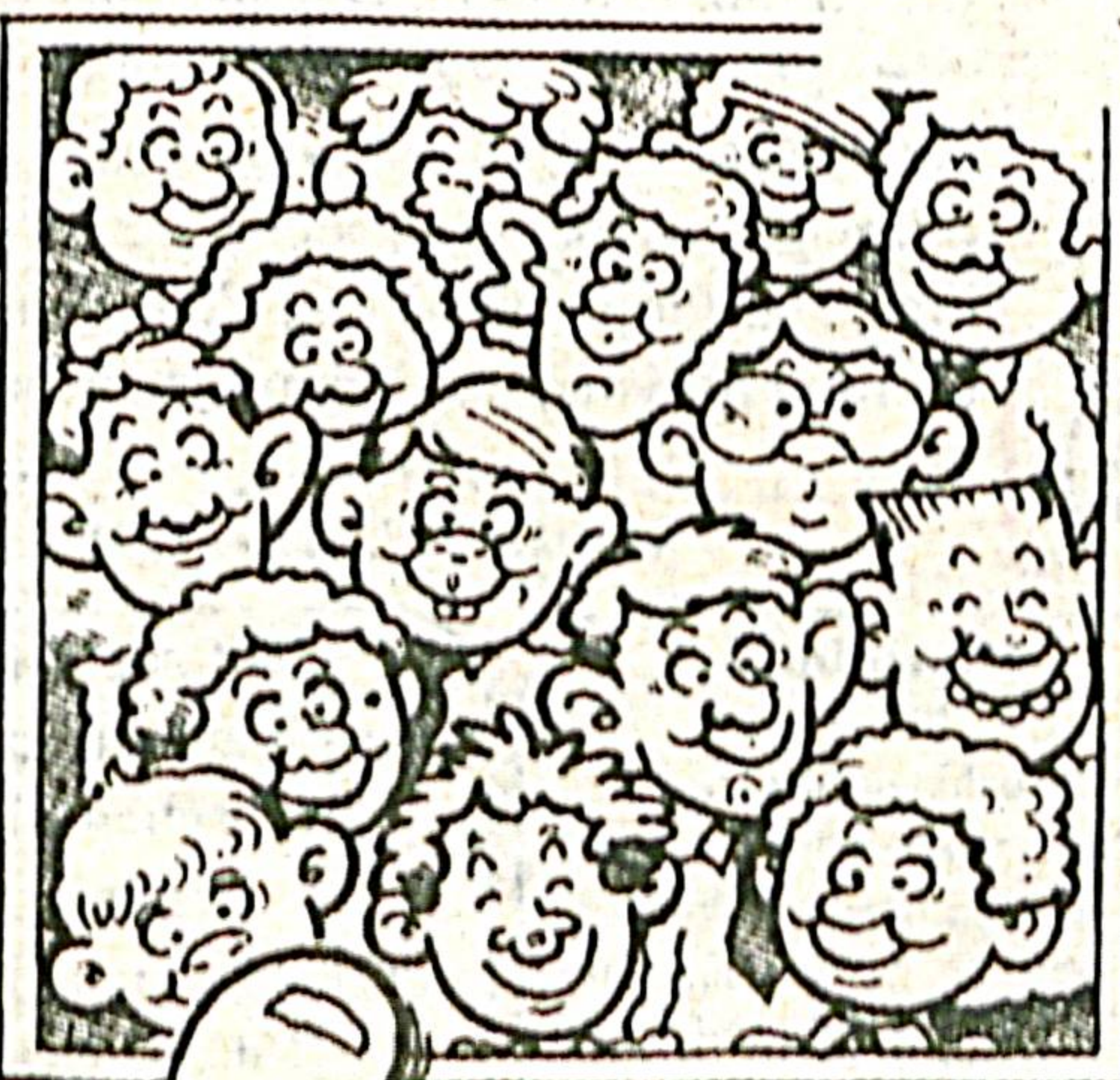
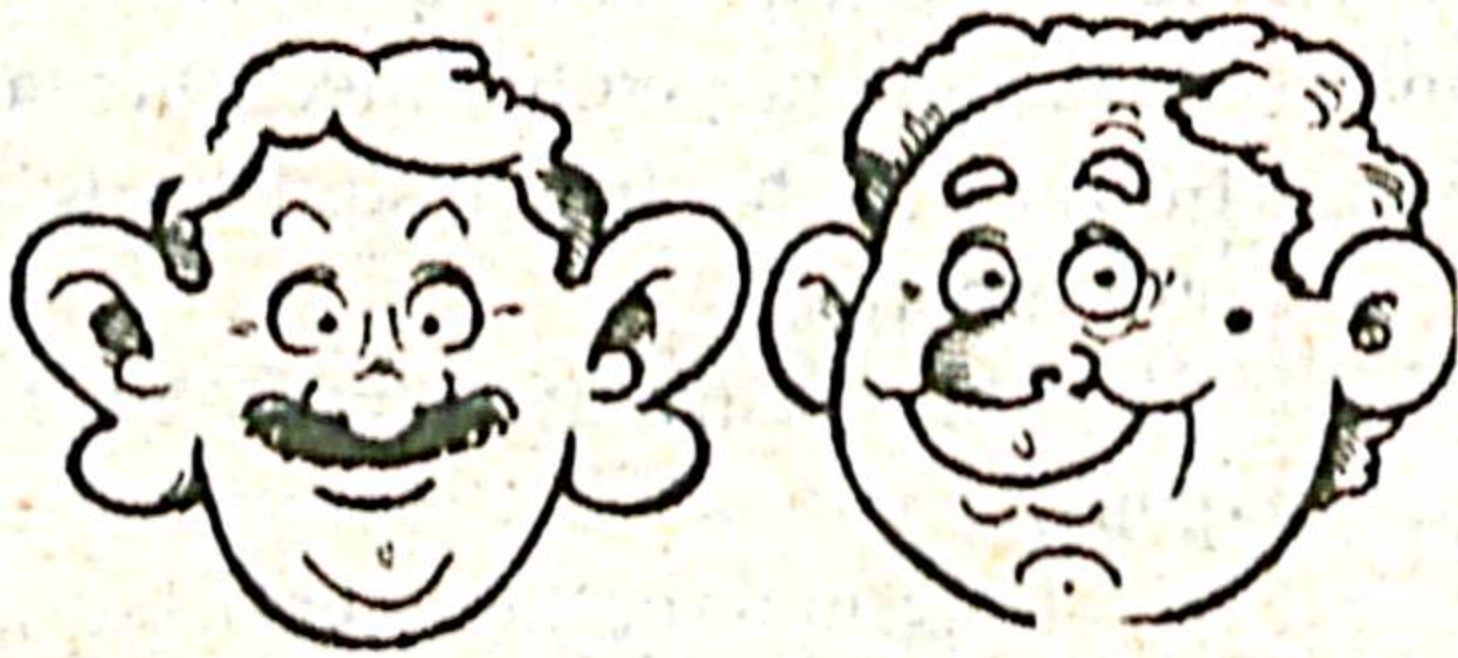
Kasal bolaning isitmasi ko'tarilib, holsizlik paydo bo'ladi. Keyinchalik bosh og'rihi va aylanishi, et uyushib, sovuq qotishi kuzatiladi. Bu holatni sezgan bola bog'chaga, maktabga bormasdan, shifokor-pediatrga murojaat qilishi kerak. Ko'pincha bunday hollarda smorodina, maymunjon, behini qaynatib ichish hamda limonni ko'p iste'mol qilish lozim. Tana harorati ko'tarilganda, bemor shifokor buyurgan dori-darmonlarni to'liq iste'mol qilish lozim. Albatta bunday bemor uyda yotishi kerak.

Kasalni yuqtirmaslik uchun og'izga 2 qavatli dokadan parda qilib taqib yurish maqsadga muvofiq. Shu bilan birga, tumov bilan kasal bo'lgan bolani idish-tovog'ini, o'rin-ko'rparasini, sochig'ini alohida qilib qaynatib turish lozim. Bemor yotgan xonani 3% li xloromin bilan pollarni yuvish, tez-tez oynalarni ochib, toza havo bilan almashtirish kerak. Uy a'zolari bemor bola bilan muomalada bo'lganda, og'iz va burunga doka tutib olish kerak. Doka havoni o'tkazadi-yu, ammo kasallik qo'zg'atuvchilarni o'zida saqlab, tomchilarni tutib qoladi. Yo'talgan va aksirgan bolaga qora sholg'omni mayda to'g'rab, dokada suvini siqib, 1 osh qoshiq paxta yog'i qo'shasiz. Ushbu tabiiy dorini 1 osh qoshiqdan 3 mahal ichish tavsiya etiladi.

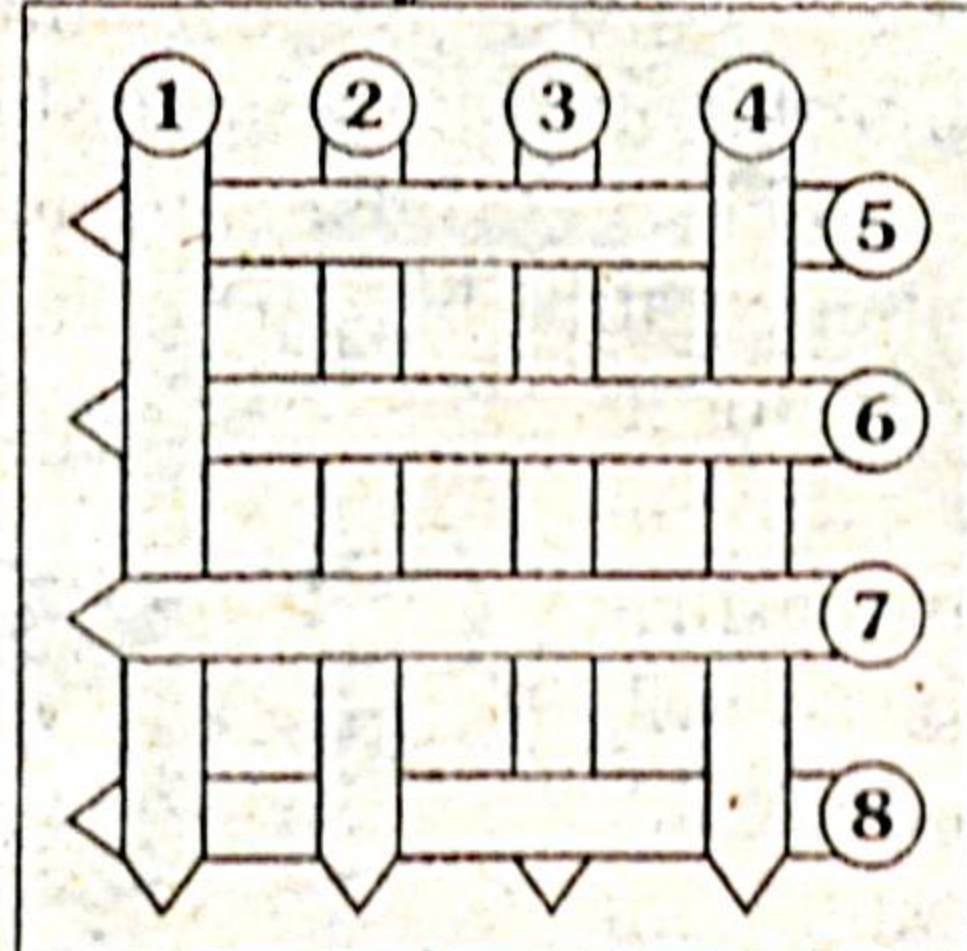
Va yana oddiy turpni qirg'ichdan o'tkazib olasiz va 1 donasini hisob bo'yicha 1 kg. turpga 0,5 stakan shakar aralashtirasiz va gaz pechiga 2 soatga olovga qo'yasiz. Ajralib chiqqan turp sharbati 1 osh qoshiqdan 3 marta iste'mol qilasiz. Bu usul tumov, shamollash, tomoq og'riganida yaxshi davo bo'ladi.

Tohir IBRAGIMOV,
oliy toifali shifokor, terapevt

Ikki qariyaning yoshligi farqini toping.

Tasmalar qaysi tartibda yulib olinadi?

Kub sonini toping.

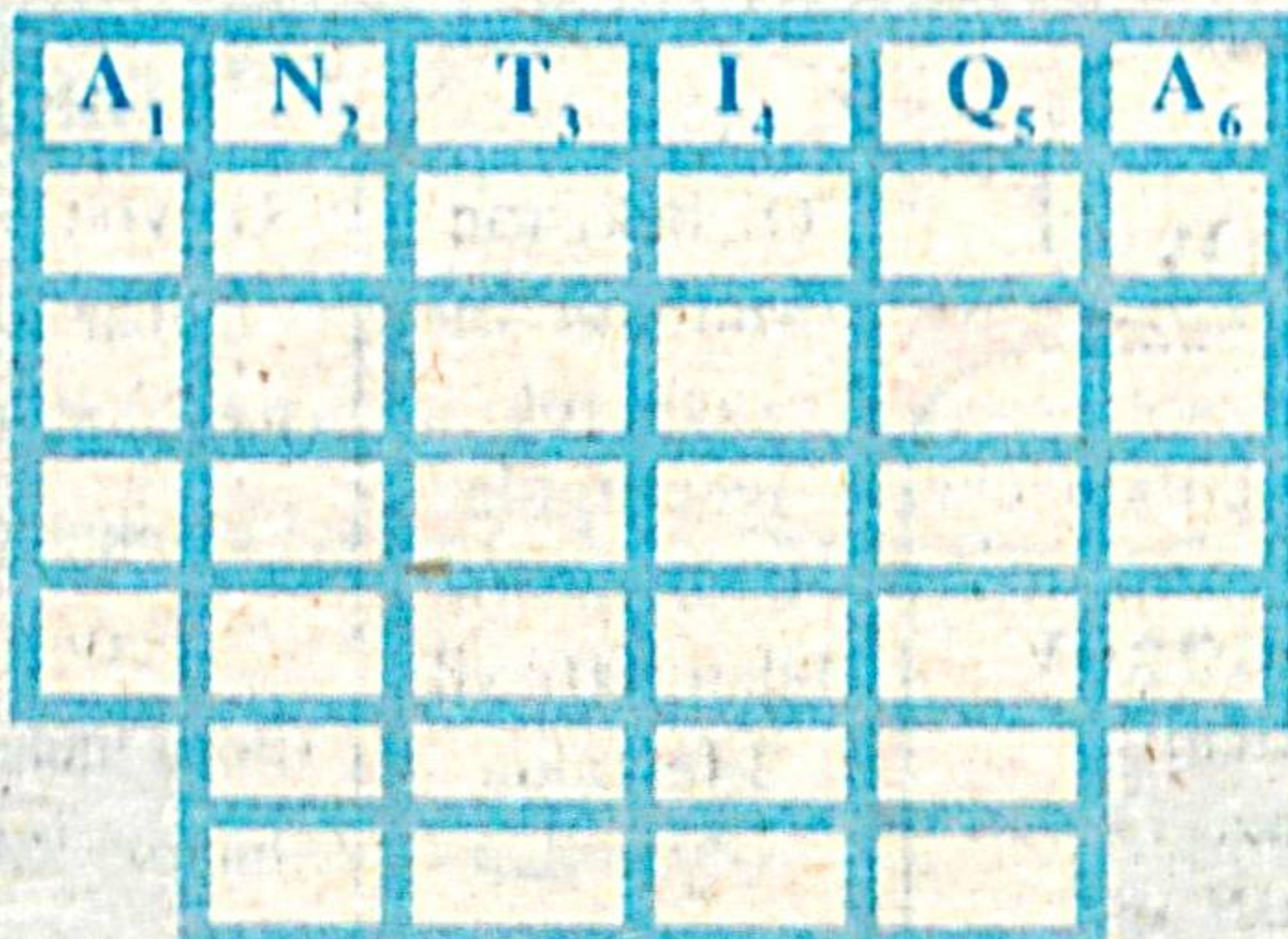
10	20	30
5 5	10 10	15

SAVOLLAR

1. Bol.
2. Usmon (yozuvchi).
3. Non uyi.
4. Shifobaxsh o'simlik.
5. Odim.
6. Sekin.

Tuzuvchi:
Dilnoza EGAMBERDIYEVA

Tuzuvchi:
Yusuf XUSHVAQTOV,
Qashqadaryo viloyati,
Dehqonobod tumanidagi
23-maktab o'qituvchisi

Obuna – 2009

JURNALIST BO'LMOQCHI
BO'LSANGIZ

«O'zbekiston – matbuoti»ni o'qing!

Qadrli bolalar!

Siz sevimli gazeta va jurnallingizni yaratayotgan, qiziqarli maqolalar bilan qalbingizga ma'rifat urug'ini sochayotgan jurnalistlarning kasbini tanlamoqchi bo'lsangiz, ko'p o'qing. Turli xabarlar yozib nashr qiling, nashrlarda e'lon qilingan ijod namunalari o'qib, mahorat sirlarini o'rganing.

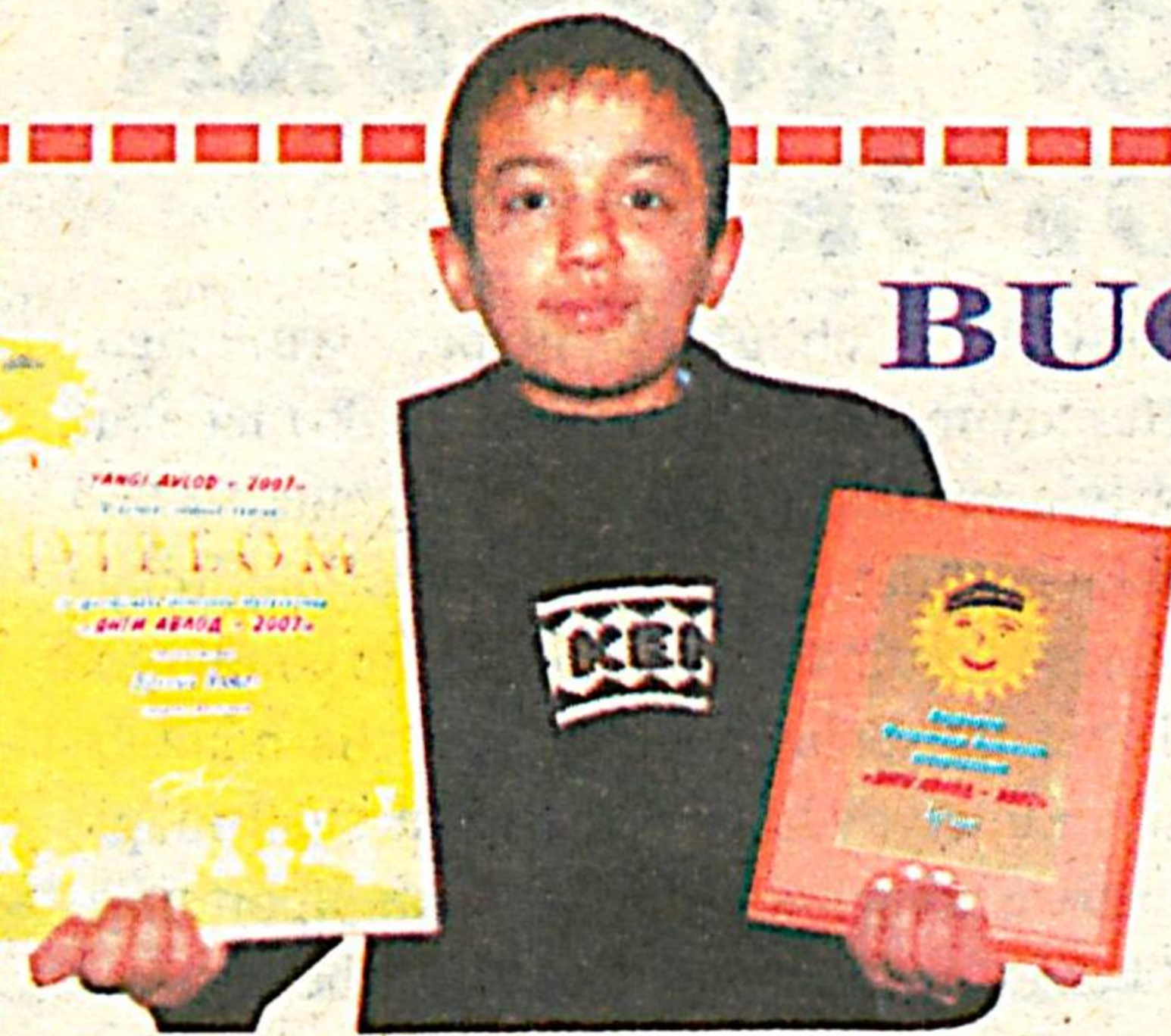
B o s h l o v c h i qalamkash uchun ijod maydoniga kirish oson emas. Shuning uchun jurnalistlik kasbning o'ziga xos qiyinchiliklari bor. Bu mashhur va mashaqqatli kasbni puxta egallash uchun yosh

ijodkorlarni tayyorlashi, bolalar gazeta va jurnallarini tinmay o'qib borish kerak. O'zining eng yaxshi mashqlarini ustozlari bilan muhokama qilib, nashrlarga yuborib turish lozim.

Aziz bolalar! Agar siz chindan ham mashhur jurnalistlar safidan joy olmoqchi bo'lsangiz, «O'zbekiston matbuoti» jurnalini olib o'qing. Bu jurnal bo'lajak kasbni tanlashingizda sizga yaqin yordamchi, maslahatchi, chinakam ustoz bo'la oladi. Uning sahifalarida siz quyidagi gazeta va jurnallar faoliyati bilan yaqindan tanishasiz, mohir jurnalistlar va ularning ijodi bilan oshno bo'lasiz. Xullas, bu jurnal sizning katta ijod maydoniga kirib borishingizga yo'l ochib boradi.

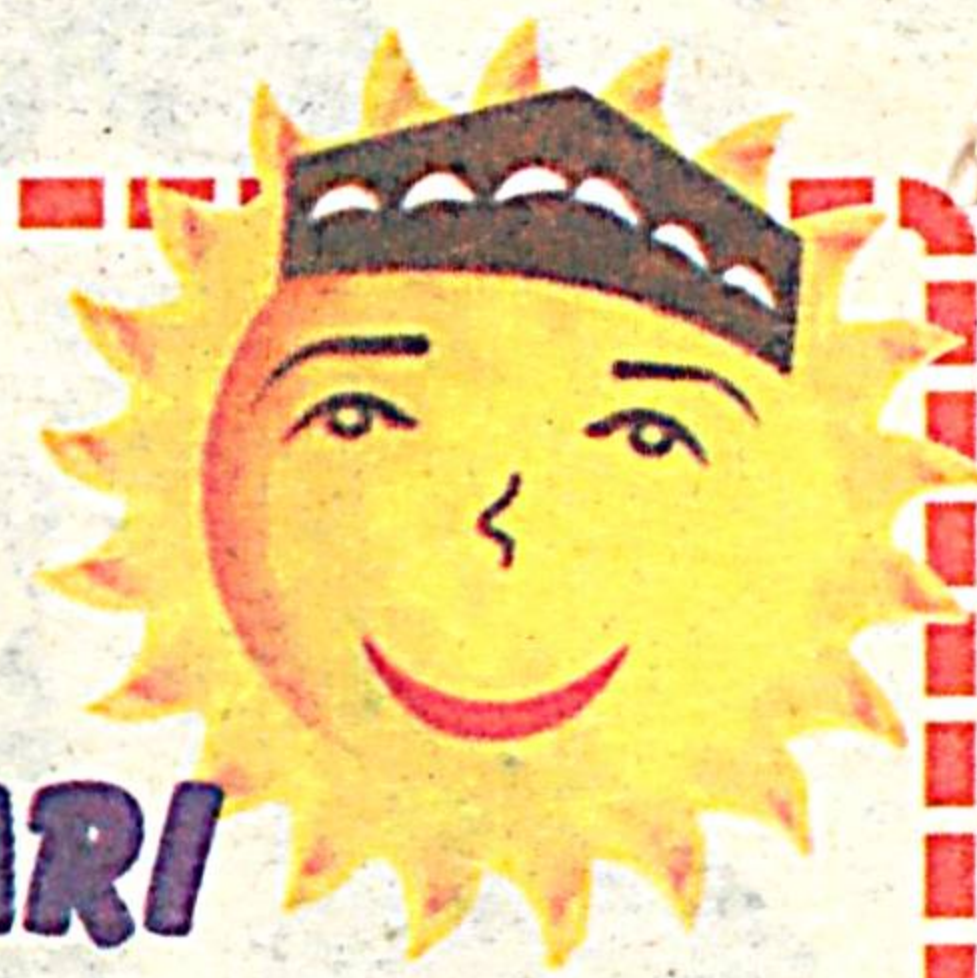
Agar «O'zbekiston matbuoti»ga 2009-yil uchun obuna bo'lishni xohlasangiz, istagan Aloqa bo'limiga kirib murojaat qiling, iltimosingizni bajo keltirishadi.

«O'zbekiston matbuoti» indeksi – 883

BUGUNNING

«YANGI AVLOD»LARI

«Yangi avlod – 2007» bolalar ijodiyoti festivali g'olibi O'lmas Ro'ziyev, 13 yosh. Buxoro viloyati, Jondor tumanida tug'ilgan. Buxoro shahridagi 23-maktab internati o'quvchisi.

«Tasviriy va amaliy san'at» yo'nalishi bo'yicha festival g'olibi. O'lmasjon zehni, iste'dodli yoshlardan biridir.

Uning tabiatga mehri beqiyos. O'lmasjon egizaklar burji ostida tug'ilgan. Hayotdagi shiori: doim olg'a qadam bosish. «Yangi yil» va «Navro'z»

bayramlarini intiqlik bilan kutadi.

Sevimli sport turi: shashka.

– Do'stlarim ko'p, ularning davrasida bo'lish, yangiliklardan doim xabardor bo'lib turish men uchun maroqli. «Yangi avlod» bolalar ijodiyoti festivali menga ana shunday imkoniyatni hadya etganidan xursandman, – deydi O'lmas Ro'ziyev.

Orzulari cheksiz, kelajakda o'z o'rnini topishga intilib yashayotgan tengdoshingizni ko'rib, quvondik. Biz unga orzularining ro'yobga chiqsin, deymiz.

Nazokatxon va Nafosatxon TOJIBOYEVA

FOTOSURATLAR TANLOVIGA

**Omina qiz, oy qizim,
Hayratlarga boy qizim!**

TEMUR olgan surat

BO'RI XATO QILDI

L.Samoulenko

Bir bor ekan, bir yo'q ekan, uyini hech qachon yig'ishtirib tozalagan bo'ri bo'lgan ekan.

Uning uyi shu darajada isqirt va nurab ketgan ekan-ki, yiqilib tushay dermish. Bir kuni o'sha yerdan fil o'tib qolibdi. U uyga bor-yo'g'i tegib ketgan ekan, uying tomi qulab tushibdi.

– Uzr, qariya, – debdi fil, – tomni bir daqiqada o'z o'rniga o'rnatib qo'yaman.

Fil mehnat qilishni yaxshi ko'rar va har bir ishni qoyil qilib bajarar ekan. U tomni yangiday qilib o'rnatib qo'yibdi.

U mendan qo'rqadi, deb o'yabdi bo'ri, avval uzr so'rab, keyin tomni o'rnatib qo'yibdi. Balki undan yangi uy qurib berishni so'rarman? U mendan qo'rqib, aytganimni qiladi.

– Bu nimasi? – debdi u filga, – shovqinlab bu yerga kelib, uyimni buzing, endi esa jo'nab qolmoqchisan. E, yo'q, avval menga yangi uy qurib berishingga to'g'ri keladi. Qani, tez-tez bo'laqol, ahmoq hayvon.

Fil bunga javoban hech narsa demabdi. Bo'rini olib, hovlidagi isqirt suv to'la hovuzga otib yuboribdi.

– Mana senga uy, – debdi-yu, burilib ketib qolibdi.

– Unga nima bo'ldi, – debdi bo'ri, – avvaliga uzr so'rab, endi esa... tushunolmay qoldim.

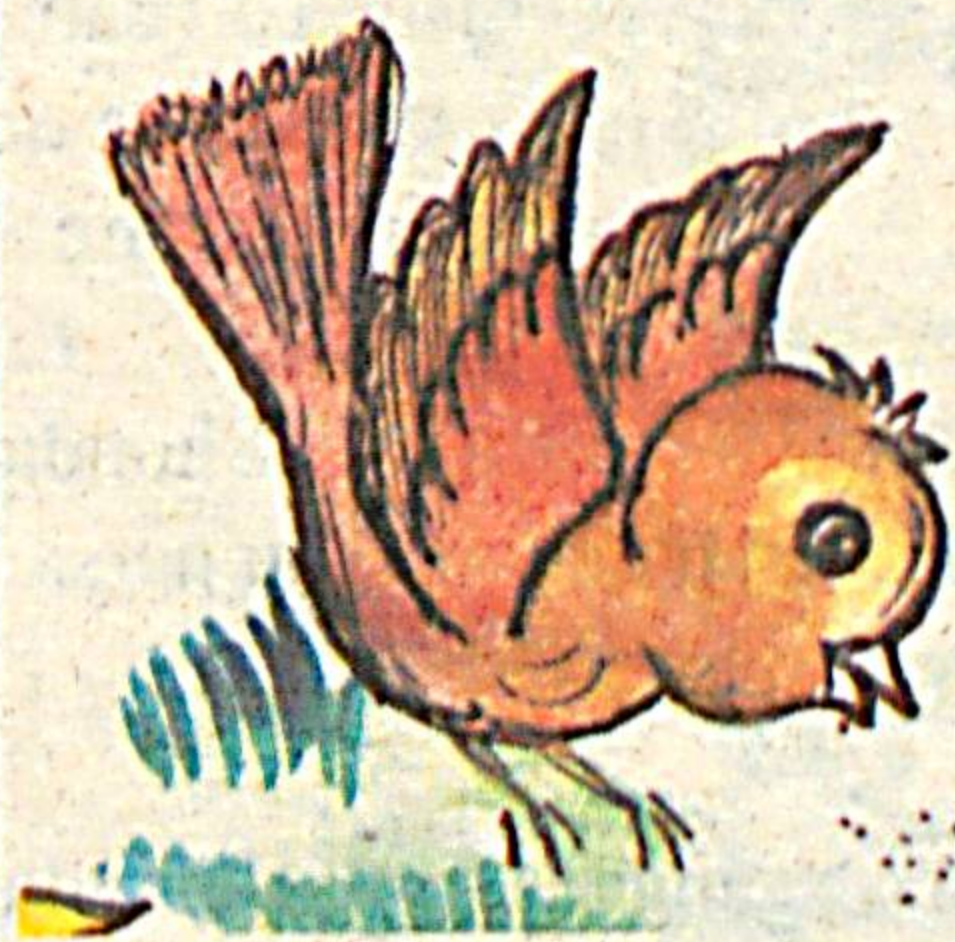
– Tushunmaganingni sababi – sen ahmoqsan, – debdi daraxtda yong'oq chaqib o'tirgan olmaxon, – sen odob bilan qo'rqishning orasidagi farqni bilmading. Andishaning otini qo'rqoq qo'yima, deb shuni aytishadi-da.

Ingliz tilidan

Malika TURAXONOVA tarjimasi

MUSHUGIM XAFA BO'LDI

Bizning kattagina bog'imizda hamma mevali daraxtlar bor. Qushlarning betinim sayrab turishi dilga zavq bag'ishlaydi.

Biz qushlarni sevamiz, ular uchun uychalar yasab qo'yganmiz. Ro'zg'ordan chiqadigan non ushoqlarini ularga beramiz.

Bolaligimdan kuzatuvchan edim. Bir kuni bog'imizdagi qushlar inini kuzatib tursam, 3-4 ta palapon ochib chiqqaniga guvoh bo'ldim. Kunlar o'tdi, men kuzatishni davom ettirdim, palaponlarga bir juft qush tinimsiz suv, don tashirdi, palaponlar uchadigan bo'lishdi, go'yoki, ular endi o'z yo'lini topganga o'xshab ko'rindi. Hash-pash deguncha, ular ham qanot qoqib, shoxdan-shoxga

qo'nadigan bo'lishdi. Ona qushcha ularni barcha xavf-xatardan ogoh etib, atroflarida parvona edi.

Nogahon palaponlarning biri shoxdan yerga tushib ketdi. Buni kuzatib turgan baroq mushugimiz bir zumda ship etib qushchani palaponini olib qochdi. Qushlar chug'urlashib qolishdi. Men jon-jahdim bilan yugurib, baroqni tutib, uning og'zidan yaralangan palaponni tortib oldim. Yarasiga dori qo'yib, uni hamrohlari safiga qo'shdim. Qushlar mening boshimda betinim charx urib aylanishdi, ularning minnatdorchilik bildirayotganini sezib, o'zim ham quvondim. Palaponlarning dushmani baroqvoy esa mendan bir necha kun arazlab yurdi.

Islom MO'MIN,
Namangan viloyati,
Uychi tumani

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya jam'armasi.

BOSH MUHARRIR:
To'lqin HAYITOV

Dizayner va sahifalovchi:
Fazliddin
SHOYODGOROV
Navbatchi:
Feruza
SOYIBJON qizi

Gazeta
O'zbekiston
Matbuot va
axborot
agentligida
0208-raqam
bilan 2007-yil
2-fevralda
ro'yxatdan
o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
G'ayrat SHOUMAROV,
Dilbar ALIMJONOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinosari),
Dilmurod RAHMATILAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA

Manzillimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@mail.ru
Tel: 244-27-25, 244-63-08
Tel./faks:
(99871) 244-38-10

Rassom:
Feruz MATYOQUBOV

«O'zbekiston»
nashriyat-matbaa ijodiy
uyida chop etildi.
Haftaning
dushanba kuni chiqadi.
Shakli A-3,
2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092

Adadi - 21884
Buyurtma N: J 6254